

Enni Talja

ÄITI KÄY TÖISSÄ

Tutkimus työn ja perheen yhteensovittamisesta äitien näkökulmasta

Opinnäytetyö

KESKI-POHJANMAAN AMMATTIKORKEAKOULU

Sosiaalialan koulutusohjelma

Huhtikuu 2012

TIIVISTELMÄ

Yksikkö Ylivieskan yksikkö	Aika Huhtikuu 2012	Tekijä/tekijät Enni Talja
Koulutusohjelma Sosiaalialan koulutusohjelma, Sosionomi (AMK)		
Työn nimi ÄITI KÄY TÖISSÄ Tutkimus työn ja perheen yhteensovittamisesta äitien näkökulmasta		
Työn ohjaaja Raudaskoski Leena, yliopettaja	Sivumäärä 47+3 liitettä	
Työelämäohjaaja Suhonen Sari, peruspalvelukuntayhtymä Kallion päiväkotihoidon palvelupäällikkö		
<p>Opinnäytetyö tehtiin Peruspalvelukuntayhtymä Kalliolle. Peruspalvelukuntayhtymä Kallio tuottaa Alavieskan, Sievin, Nivalan ja Ylivieskan alueelle muun muassa sosiaali- ja varhaiskasvatuspalvelut. Opinnäytetyön tarkoitus ja tutkimusongelma oli selvittää miten äidit Peruspalvelukuntayhtymä Kallion alueella kokivat perheen ja ansiotyön yhdistämisen.</p> <p>Tutkimus toteutettiin kvantitatiivisella tutkimusmenetelmällä, kyselylomakkeen avulla. Aineiston hankinta suoritettiin satunnaisena ryväsotantana Peruspalvelukuntayhtymä Kallion alueella eri päiväkotien lasten äideistä. 150 äidille lähetettiin kyselylomake sähköpostin kautta ja vastauksia saatiin 56 % kyselyn saavuttaneista 133 vastaajasta. Tulosten käsittelyssä apuna käytettiin SPSS -tilasto-ohjelmaa ja sisällönerittelyä.</p> <p>Tulosten perusteella äideillä ei pääosin ole ongelmaa yhdistää perhettä ja työtä. Työstä saadaan voimia arkeen ja lapset saavat riittävästi aikaa äideiltään. Suurimmaksi haasteeksi muodostui ajan riittäminen ylipäätään kaikkeen.</p>		
Asiasanat kvantitatiivinen tutkimus, perhe, perheen ja työn yhteensovittaminen, työ, äitiys		

ABSTRACT

<p>CENTRAL OSTROBOTHNIA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES Ylivieska</p>	<p>Date April 2012</p>	<p>Author Enni Talja</p>
<p>Degree programme Social science, Bachelor of Social Services</p>		
<p>Name of thesis Mother works. A research on how mothers can combine family and work</p>		
<p>Instructor DR. Raudaskoski Leena</p>	<p>Pages 47+3 appendices</p>	
<p>Supervisor Suhonen Sari</p>		
<p>The study was made for Peruspalvelukuntayhtymä Kallio. Peruspalvelukuntayhtymä Kallio offers social services and services related to early childhood education in Alavieska, Sievi, Nivala and Ylivieska. The purpose of this study was to find out how mothers in the area of Peruspalvelukuntayhtymä Kallio felt about combining work and family life.</p> <p>The study was carried out by using a questionnaire. The Research data was gathered by cluster sampling in the area of Peruspalvelukuntayhtymä Kallio. The respondents were mothers, who had their children in different daycare centers. The questionnaire was sent to 150 mothers via email and the response rate was 56% (of the 133 how go the email answered). The answers were processed by SPSS-program.</p> <p>The result of the study was that mothers do not generally find it difficult to combine work and family life. They feel that they get power from work and can keep up in the everyday life because of it. In addition, mothers feel that they are able to give enough time to their children. The biggest challenge was how to find time for everything in general.</p>		
<p>Key words combining family and work, family, maternity, quantitative research , work</p>		

TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 OPINNÄYTETÖN LÄHTÖKOHDAT JA AIKAISEMPIA TUTKIMUKSIA	3
2.1 Mistä opinnäytetyöni sai alkunsa	3
2.2 Aikaisemmat tutkimukset	4
2.3 Käynnissä olevat hankkeet ja ohjelmat	5
3 ÄITIYS	7
3.1 Moderni äitiys	7
3.2 Äidin roolit	9
4 PERHE	10
4.1 Parisuhde	10
4.2 Perhe	11
4.2.1 Monikkoperheet	11
4.2.2 Yksinhuoltajaperheet	12
4.2.3 Uusperheet	13
4.2.4 Sateenkaariperheet	14
4.3 Lapsiperheiden tukeminen taloudellisesti	14
4.4 Sukupuolten tasa-arvo	15
5 TYÖELÄMÄ	16
5.1 Työhyvinvointi	17
5.1.1 Stressi	18
5.1.2 Työuupumus	18
5.1.3 Työtyytyväisyys	19
5.1.4 Työsitoutuneisuus	19
5.1.5 Työn imu	19
5.2 Työttömyys	20
5.3 Perheen ja työn yhteen sovittaminen	20
5.4 Päivähoitojärjestelmän edut ja haitat naisten työurien kannalta	21
6 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	23
6.1 Tutkimusmenetelmä	23
6.2 Opinnäytetyön prosessi	24
7 TULOKSET	27
7.1 Taustatiedot	27
7.2 Äitiys ja lasten hankkiminen	29
7.3 Parisuhde	30
7.4 Työelämä	32
7.4.1 Työhyvinvointi	32
7.4.2 Työn ja perheen yhteensovittaminen	34
7.5 Perheille suunnatut tukimuodot	37
8 YHTEENVETO	39
9 POHDINTA	41
LÄHTEET	43
 LIITTEET	

KUVIOT

KUVIO 1. Miesten ja naisten ammattijakauma 2009	16
KUVIO 2. Opinnäytetyön prosessikuvaus	24
KUVIO 3. Vastaajien ikä	27
KUVIO 4. Äidin ikä ensimmäisen lapsen syntymän aikaan	29

TAULUKOT

TAULUKKO 1. Korkein koulutus	28
TAULUKKO 2. Muusta syystä	30
TAULUKKO 3. Työtilanne	32
TAULUKKO 4. Työn ja perheen yhteensovittaminen on vaikeaa	34
TAULUKKO 5. Olen löytänyt työn ja perheen välille tasapainon	35
TAULUKKO 6. Aikani ei riitä kaikkeen	35
TAULUKKO 7. Tukimuotojen riittämättömyyden perustelut ja niiden esiintyminen vastauksissa	37

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön aiheena on äitien työn ja perhe-elämän yhdistämisen tutkiminen äitien näkökulmasta. Äitien työssä käyminen kodin ulkopuolella on yhä yleisempää tänä päivänä. Päivähoidon ansiosta molemmat vanhemmat voivat osallistua työelämään, mutta naisen ja miehen roolit kodin- ja lastenhoidossa eivät silti ole tasa-arvoisia. Perinteisen perhekäsityksen rinnalle muodostuneet nykyajan perhemuodot tuovat perheen ja työn yhteensovittamiseen omat haasteensa ja etenkin yksinhuoltajaäitien asema työmarkkinoilla on selkeästi kahden huoltajan talouksia heikompi. Suomalaista työelämää yleensä tulisi muokata entistä perhemyönteisemmäksi.

Opinnäytetyöni tarkoitus on selvittää Peruspalvelukuntayhtymä Kallion alueen (Kallion) äitien kokemuksia perheen ja ansiotyön yhdistämisen toimivuudesta. Tutkimuskysymys kuuluu: Miten äidit kokevat työn ja perheen yhteensovittamisen?

Työssäni keskeistä on äitien näkökulma aiheeseen. Oma tavoitteeni on lisätä omaa ammatillista osaamistani ja ymmärrystä äitiyden ja työn yhdistämisestä, sillä se on lähtökohta, jota mahdollistamaan koko päivähoitojärjestelmä on luotu. Suuntaudun opinnoissani varhaiskasvatus ja perhetyöhön, missä tätä ymmärrystä tarvitaan.

Tutkimusmenetelmänä tutkimuksessani on kvantitatiivinen tutkimus eli määrällinen tutkimus ja tutkimus toteutettiin kyselylomakkeen avulla. Kyselylomake koostuu pääosin monivalintakysymyksistä ja lisäksi kahdesta avoimesta kysymyksestä. Sähköpostikyselyn avulla pyrin selvittämään Kallion alueelta satunnaisesti valittujen äitien, joiden lapset ovat tai ovat olleet päiväkotihoidossa syksyllä 2010, työn ja perheen yhteensovittamista. Teoriaosuudessa aihetta käsittelen äitiyden, perhemuotojen ja työelämän teemojen kautta, jotka nousivat selkeästi esille aiemmissa tutkimuksissa ja lähdekirjallisuudessa. Teemat ovat myös osa kyselylomakkeen runkoa.

Kyselyn toteutin anonymiminä Webropol-kyselynä maaliskuussa 2012 ja kyselyt lähetin sähköpostilla 150 äidille, joista 17 kyselyä ei tavoittanut ollenkaan vastaajia. Vastauksia saapui 75 eli vastausprosentiksi muodostui 56 prosenttia. Monivalintakysymysten vastaus-

ten käsittelyssä käytin SPSS-tilasto-ohjelmaa ja kahdessa avoimessa kysymyksessä sisälönerittelyä.

Tutkimuksessa kävi ilmi, että työ ja perhe-elämä ovat monella äidillä tasapainossa, vaikka toisaalta monet kokivatkin, että aika ei aina riitä kaikkeen. Työstä ei saada pelkästään ansiota vaan se auttaa myös jaksamaan perheen yhteisessä arjessa.

2 OPINNÄYTETÖN LÄHTÖKOHDAT JA AIKAISEMPIA TUTKIMKSIA

Perhettä sekä perheen ja työn yhdistämistä on tutkittu paljon viime vuosina ja se on ajankohtainen aihe, josta on myös käynnissä erilaisia hankkeita ja ohjelmia. Pysin huomioimaan työssäni nimenomaan ajankohtaisimman tutkimusaineiston ja teorian 2000-luvulla, mistä opinnäytetyöni teoriaosuus rakentuu.

2.1 Mistä opinnäytetyöni sai alkunsa

Idea opinnäytetyöhöni tuli keväällä 2010. Ajatus äitiyden ja työn tutkimisesta oli muhinut mielessäni jo jonkin aikaa Nina Mikkosen kotiäitiydestä esille nostaman keskustelun seurauksena (Yle 2009). Kehittelin ideaa hiljaa mielessäni ja päädyin tutkimukseen perhe-elämän ja työn yhdistämisestä äidin näkökulmasta. Otin yhteyttä Kallioon ja kerroin heille ideani, joka kiinnosti heitä kovasti ja sain hankkeistaa opinnäytetyöni. Perheen ja työn yhdistämistä on tutkittu Suomessa aikaisemmin, mutta ei kuitenkaan opiskelupaikkakuntani Ylivieskan alueella, mikä on osa Kalliota.

Peruspalvelukuntayhtymä Kallio on 1.1.2008 perustettu Alavieskan ja Sievin kuntien ja Nivalan ja Ylivieskan kaupungin yhteistoimintaorganisaatio, minkä väestöpohja on noin 33 000 asukasta. Kallion tehtävä on tuottaa tälle alueelle sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut sekä varhaiskasvatuspalvelut ja ympäristöterveydenhuolto. Lisäksi Kallion on huolehdittava myös erityistason sairaanhoidosta ja muista jäsenkuntien osoittamista tehtävistä. (Peruspalvelukuntayhtymä Kallio 2012.)

Kallion alueella lasten ja nuorten osuus suhteutettuna aikuisväestöön on koko maan keskiarvoa korkeampi samoin kuin lapsiperheiden määrä. Vuonna 2008 alle 18-vuotiaita oli 29,3 prosenttia Kallion väestöstä, kun vastaava luku esimerkiksi Vakka-Suomessa ja Manner-Suomessa oli noin 21,1 prosenttia. Perheitä samana vuonna oli 8413 kappaletta, joista 45 prosenttia oli lapsiperheitä, joissa oli ainakin yksi alle 18-vuotias lapsi. Lapsiperheiden

määrä Vakka- ja Manner-Suomessa samaan aikaan oli 38,7 prosenttia. Kallion alueella päiväkotihoidossa vuonna 2009 oli 770 lasta, kun taas perhe- tai ryhmäperhepäivähoidossa luku oli 663. Yksinhuoltajien suhteellisen vähäinen määrä eli 12,6 prosenttia taas eroaa vuoden 2008 valtakunnallisesta hieman korkeammasta keskiarvosta. (Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2010–2013 2010.)

2.2 Aikaisemmat tutkimukset

Perheen ja työn yhteensovittamista on tutkittu paljon perheen, ei niinkään pelkästään äidin näkökulmasta. Seuraavat tutkimukset esittelevätkin juuri tällaisia tuloksia, joista olen saanut pohjaa äidin näkökulmaan. Perheen ja työn yhteensovittamista ovat tutkineet muun muassa Väestöliitto, Sosiaali- ja terveysministeriö, ja Terveystieteiden tutkimuskeskus.

Väestöliitto on teettänyt vuodesta 1997 asti perhebarometrin, jossa käsitellään vuosittain tiettyä ajankohtaista perheeseen liittyvää teemaa. Viimeisimpänä on tutkittu perheen ajankäyttöä 2000-luvulla sekä edellisinä vuosina muun muassa perhepolitiikkaa, parisuhdetta ja vanhemmuutta eri muodoissa. (Väestöliitto 2012a.) Miettinen ja Rotkirch (2012) ovat todenneet uusimmassa perhebarometrissä, että kiire perheissä on vähentynyt. Isät osallistuvat kodinhoitoon entistä enemmän ja työpäivän pituus on yleisesti lyhentynyt 2000-luvulla.

Sosiaali- ja terveysministeriö on julkaissut 2009 selvityksen perheen ja työn yhteensovittamisesta ja tasa-arvon toteutumisesta Suomen työmarkkinoilla ja miten poliittiset toimenpiteet auttavat niiden toteutumisessa. Lisäksi selvityksessä nostetaan esille asiat, jotka ovat jääneet huomiotta päätöksiä tehdessä. Selvityksestä kävi ilmi, että työn ja perheen yhteensovittamista on pyritty edistämään lähinnä perhevapailla, joissa ei ole otettu huomioon työelämän vaatimuksia, yksinhuoltajia, yrittäjiä, nykyajan moninaisia perheitä eikä monikulttuurisia perheitä. Huomio on keskitetty pelkästään pikkulapsiperheisiin eli perheisiin, joissa on alle kouluikäisiä lapsia. Selvityksessä kävi myös ilmi, että naisten ja miesten tasa-arvo ei toteudu työ- ja perhe-elämässä. Selvityksessä esitetään lopuksi erilaisia ratkaisuja, jotta työn ja perheen yhteensovittaminen saataisiin joustavaksi. (Lammi-Taskula, Salmi, & Parrukoski 2009.)

Lapsiperheiden hyvinvointi 2009 on Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen julkaisema 18 artikkelin kokoelma, joka kuuluu Suomalaisten hyvinvointi- tutkimussarjaan ja siinä keskitytään erityisesti lapsiperheiden hyvinvoinnin politiikkaan. Kirjan artikkelit pohjautuvat pääosin valtakunnalliseen HYPA-kyselytutkimukseen, jossa on selvitetty suomalaisten lapsiperheiden hyvinvointia ja hyvinvointipalveluja. Kirjan teemoina ovat lapsiperheiden hyvinvointi ja sen haasteet sekä perhepolitiikka ja lapsiperheiden palvelut, joissa on nostettu esille erityisesti muun muassa vanhemmuus, parisuhde, työ ja työn ja perheen yhteensovittaminen. (Lammi-Taskula, Karvonen & Ahlström 2009.)

Jyväskylän yliopiston toteuttamassa Paletti-tutkimuksessa kerättiin tietoa pikkulapsiperheistä niin vanhempien kuin lasten näkökulmasta. Keskeisessä osassa ovat vanhempien näkökulmasta vanhemmuus ja parisuhde ja lasten osalta hyvinvointi ja osallisuus sekä miten perheet toimivat eri elämänalueilla. Tutkimuksessa haluttiin tuoda perhe-elämä tutkimuksen muotoon. (Rönkä, Malinen & Lämsä 2009.)

2.3 Käynnissä olevat hankkeet ja ohjelmat

Sosiaali- ja terveysministeriöllä sekä Mannerheimin Lastensuojeluliitolla on parhaillaan käynnissä erilaisia hankkeita ja ohjelmia, joiden tarkoitus on edesauttaa lapsiperheiden edun toteutumista.

Tuoreessa Sosiaali- ja terveydenhuollon kunnallisessa kehittämisohjelma KASTE 2012–2015- ohjelmassa määritellään sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamistarpeet ja toimenpiteet, joiden avulla ne toteutuvat. Ohjelman tavoitteena ovat hyvinvointi- ja terveyserojen kaventuminen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden rakenteiden ja palveluiden järjestäminen asiakaslähtöisesti. Yhtenä kuudesta osaohjelmasta mainitaan lasten, nuorten ja lapsiperheiden palveluiden uudistaminen. Lapsiperheiden osalta tämä tarkoittaa, että perheitä ja vanhemmuutta tukevia toimintamalleja kehitetään ja otetaan käyttöön. Toimintamallien tarkoitus on vähentää eriarvoisuutta. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2012.)

Sosiaali- ja terveysministeriön Hyvinvointi 2015 – ohjelmassa taas vastaavasti pitkän aikavälin tavoitteeksi on otettu lastensaannin ja perheellistymisen helpottaminen entistä nuo-

remmallalla iällä, lapsiperheiden kotipalvelun elvyttäminen, moniammatillisten palveluiden kehittäminen, huostaanottojen vähentäminen sekä varhaisen puuttumisen menetelmien tukeminen. Lisäksi yleistä työilmapiiriä tulee muokata entistä perhemyönteisemmäksi. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2007.)

Mannerheimin Lastensuojeluliitto on myös laatinut oman Hyvinvointiohjelman 2009–2012, missä esitetään omat vaatimukset, jotta lasten ja perheiden oikeudet toteutuisivat. Tavoitteena on tehdä Suomesta esimerkki lapsimyönteisenä maana, jossa muun muassa vanhemmuutta tuetaan. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2008.) Mannerheimin Lastensuojeluliitto on vienyt myös lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointiohjelmansa kunnan tasolle laatimassaan Kuntaohjelmassa 2009–2012. Siinä esitetään toimenpiteet, jotka kuntien tulisi ottaa huomioon päätöksensä teossa, jotta lasten ja perheiden hyvinvointi toteutuisi. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2009.)

Väestöliitolla on menossa parhaillaan Perheystävällinen työpaikka -hanke (2011–2013), jossa tavoitteena on lisätä perheen ja työn yhteensovittamista, vahvistaa ja kehittää hyviä perheystävällisiä toimintatapoja työpaikoilla (Väestöliitto 2012b).

3 ÄITIYS

Äidin suhteen lapseen voidaan ajatella olevan biologinen, koska äitiys alkaa naisen ruumiissa ja perustuu äidin vaistoihin sekä raskauden alusta alkavaan vastuuseen lapsesta. Äidiksi kasvetaan ottamalla vastuu lapsen kasvusta ja kehityksestä. (Sevón & Huttunen 2002, 72,93.) Biologinen äitiys ei kuitenkaan ole ainut tie äitiyteen vaan äidiksi voi kuitenkin tulla myös lapseksi ottamisen eli adoption tai sijaisvanhemmuuden kautta (Moisio 2010, 185).

Äitiyteen ja raskauteen liitetään jo odotusaikana paljon mielikuvia ihanneäitiydestä ja -raskaudesta runsaasti tarjolla olevan materiaalin ansiosta. Raskaus on siirtymävaihe ja uuden sisällön sekä rikastuksen tarjoaja elämään, jota kuitenkin saattavat varjostaa epävarmuus ja arvaamattomuus kuten erilaiset pelot raskauden jatkumisesta raskauden alussa ja vanhempana pärjäämisestä. (Sevón & Huttunen 2002, 72, 74, 90–93.) Lapsen synnyttyä äidin elämä ei välttämättä aina ole pelkästään onnen täyttämää, sillä osa äideistä saattaa sairastua synnytyksen jälkeiseen masennukseen.

Baby bluesista eli synnytyksen jälkeisestä herkistymisestä kärsii arviolta jopa 85 prosenttia äideistä. Baby bluesin epäillään johtuvan nopeista hormonaalisista oireista ja unen puutteesta, jotka oireilevat noin 10–14 päivää synnytyksestä mielihalujen vaihteluna, ärtyneisyytenä, itkuisuutena ja ruokahalun häiriöinä. Noin 10–20 prosenttia kaikista baby bluesin läpikäyneistä äideistä sairastuvat synnytyksen jälkeiseen masennukseen, jossa mielialan aleneminen on pitkäkestoisempaa kuin baby bluesissa. Synnytyksen jälkeinen masennus on hoidettavissa lääkkeillä, erilaisilla tukitoimilla ja keskusteluavulla. (Deans 2010, 328–330.)

3.1 Moderni äitiys

Lapsen saannista on tullut entistä enemmän harkittua ja yksilöllinen valinta. Lasten määrä yhtä äitiä kohden onkin vähentynyt merkittävästi ehkäisyn myötä. Ehkäisyn tultua naisten

saataville, se on mahdollistanut sukupuolisuhteet ilman raskautta. Myös raskaaksi tuleminen ilman seksuaalista suhdetta miehen kanssa on mahdollista hedelmöityshoitojen ansiosta. Lapsettomuutta pystytään auttamaan lääketieteellisin keinoin eikä perhettä nähdä enää pelkästään heteroseksuaalisesta näkökulmasta vaan sateenkaariperheet, eli perheet, joissa vanhempina on esimerkiksi kaksi äitiä tai isää, ovat yleistymässä. (Vuori 2003, 40–41.)

Suomessa ensisynnyttäjät ovat entistä vanhempia. Etenkin koulutuksella on todettu olevan yhteys myöhempään lastenhankintaan. Suomessa yliopistossa opiskeleville teetetyssä tutkimuksessa vastaajat arvioivat, että sopivin aika tulla raskaaksi on noin kolmekymmentävuotiaana ammattiin valmistumisen jälkeen. Lastenhankintaa lykätään esimerkiksi opiskelun, epävarman parisuhteen, kypsymättömyyden ja työn takia. (Virtala 2007.) Lastenhankinnan ikä on noussut, sillä esimerkiksi Paanasen (2002,10, 30) mukaan vuonna 2002 tehdyssä perhebarometrissä naisilla keskimääräinen ikä synnyttää ensi kertaa oli noin 28-vuotiaana, kun se 70-luvulla on ollut 24,4 vuotta.

Äidin ja naisen näkeminen synonyyminä murtui 1960-luvulla ja murtuu edelleen sitä mukaa, kun isät ovat ottaneet osaa lasten ja kodin hoitamiseen. Isiä myös houkutellaan nykyään yhä useammin instituutioiden, kuten neuvolan pariin, mitkä alun perin suunniteltiin lähinnä äideille. (Vuori 2003, 39, 51, 55.) Kiintymyssuhdeteorian, jossa tarkastellaan lapsen ja äidin välistä kiintymystä, voikin nähdä nykyään vanhanaikaisena, sillä siinä merkittäväksi koetaan vain äidin suhde lapseen. Nykyään kiintymyssuhdetta tarkastellaan enemmän lapsen ja tämän ensisijaisen hoivaajan, joka voi olla myös isä, näkökulmasta. (Vuori 2003, 48–51.)

Pihan (2011, 18–19) mukaan yhteiskunta tarjoaa suomalaisille äideille mahdollisuuden jäädä pidemmäksi ajaksi kotiin lasten kanssa ja täyspäiväinen kotiäitiys mahdollistuu etenkin perheen hyvässä taloudellisessa tilanteessa. Tällaisista tilanteista ei tulisi kuitenkaan tehdä oikeaoppisen äitiyden standardeja vaan äideille tulisi suoda valinnanvapaus sekä kodille että uralle.

Kotiäitiys ja ansioäitiys onkin nähty pitkään vastakkain asetteluna. Nykyään kotiäitiyttä perustellaan ajallemme tyypillisellä valinnanvapaudella, ei niinkään perinteellä tai olosuhteiden pakolla, kuten työttömyydellä, johon on ajauduttu. Kuitenkin kotiäidit ovat joutuneet asemaan, jossa heidän on kovemmin puolusteltava omaa valintaansa heikon statuksen takia. Todistelua on johtanut tilanteeseen, missä kotiäitiydestä on pyritty luomaan tavoitel-

tava ihanne, jota tuetaan muun muassa kehityspsykologialla ja kiintymyssuhdeteorialla. (Jallinoja 2006, 98, 102–103.) Vastakkain asettelu on luonut tilanteen, missä oikeaoppista ratkaisua ei ole kirjoihin kirjattu.

3.2 Äidin roolit

Kun vanhempi käy työelämässä hänellä saattaa olla kaksi selvää roolijakoa elämässään: työelämä (työntekijä, esimies, yrittäjä) ja perhe-elämä (puoliso, vanhempi). Monien roolien kirjoja työ- ja perhe-elämässä kutsutaan moniroolisuudeksi. Roolijaot voivat olla vuorovaikutuksessa joko niin, että ne kuormittavat tai vahvistavat toisiaan. (Rantanen & Kinnunen 2008, 233.)

Roolien kuormittavuus -hypoteesin mukaan useat roolit elämässä vaativat paljon voimavaroja. Roolit saattavat ajautua ristiriitaan, jos työtä ja perhettä on vaikea sovittaa yhteen. Roolien kuormittavuudessa korostuu työ- ja perheroolien ongelmallinen yhteensovittaminen. (Rantanen & Kinnunen 2008, 233–234.) Eli jos äiti käy töissä, hänellä ei ole yhtä paljon voimavaroja molemmille elämän alueille ja silloin toinen niistä kärsii. Äidillä voi olla voimakas mielikuva siitä, mitä ihanneäidiltä odotetaan niin työssä kuin kotona.

Roolien vahvistavuus- hypoteesissa useiden roolien ansiosta yksilön voimavarat uusiutuvat eli toisesta roolista voi saada lisää voimavaroja toiseen. Esimerkiksi hyvästä parisuhteesta voi saada lisäpuhtia ja voimavaroja työn tekemiseen. Roolien vahvistavuudessa työ- ja perheroolit siis palvelevat toinen toisiaan. (Rantanen & Kinnunen 2008, 234.) Äidit saavat siis työstä voimavaroja perhe-elämään.

Kun roolien välillä ei ole ristiriitoja työn ja perheen vaatimusten välillä vallitsee tasapaino (Kinnunen, Malinen & Laitinen 2009, 130–131). Tätä tasapainoa edesauttavat perheystävälliset käytänteet työpaikalla ja yleisten asenteiden muokkaaminen positiivisemmaksi äitien työssä käymistä kohtaan.

4 PERHE

Kasvaneiden avio- ja avoerojen sekä uusperheiden myötä perheelle ei ole olemassa yksiselitteistä selitystä enää nykypäivänä. Myös sateenkaariperheiden mukana tuoma perhekäsityksen laajentuminen on osa suomalaista perhekäsityksen kirjoa. (Lindholm 2005, 16–18.) Tilastokeskuksen (2010) mukaan Suomessa vuonna 2010 perheitä oli 1 455 000, joista lapsiperheitä on 582 000. Yleisin perhetyyppi oli lapseton aviopari, kun vuonna 2004 se on ollut vielä aviopari, jonka luona asuu jonkin ikäisiä lapsia. Perheen keskikoko on tänä päivänä keskimäärin 2,8 henkeä, kun 1970-luvulla se on ollut 3,5 henkeä.

4.1 Parisuhde

Parisuhteen laatu heijastuu vanhemmuuteen. Vanhemmuus ja perheen perustaminen voivat parhaimmillaan tehdä parisuhteesta lujemman, mutta myös koetella sitä. Tasapuolisen työnjaon on tutkittu lujittavan parisuhdetta. (Lammi-Taskula & Salmi 2009, 50–51, 54.)

Parisuhdetta ei enää nykyään automaattisesti pidä kasassa lapset tai yhteinen omaisuus vaan tärkeämpänä asiana pidetään sitä, että molemmat osapuolet saavat tyydytystä suhteesta. Parisuhteen hoitaminen on saanut sitä mukaa entistä suuremman merkityksen. Avioliitto ei enää ole itsestäänselvyys vaan avoliitto ja erojen myötä tuleva yksivanhemmuus on yleisempää. Lasten saaminen muuttaa parisuhdetta ja ristiriitatilanteita saattaa olla enemmän, etenkin ensimmäisen lapsen kohdalla. (Malinen & Sevón 2009, 150–151.)

4.2 Perhe

Rönkän ja Kinnusen (2002, 6) mukaan muista ihmissuhteista perhesuhteet erottaa sukulaisuus tai lailliset sopimukset, jotka sisältävät pitkäkestoisia vuorovaikutusrutiineja, tapoja ja omia käytänteitä. Kulissit kuuluvat myös perheen ympärille, sillä kodin ulkopuolella ei näytetä välttämättä kaikkea mitä perheen sisällä tapahtuu. Toisaalta perhe voi myös tarjota suojan ja tuen jäsenilleen (Ruuskanen 2010, 71).

Perheen näkeminen perhepsykologian kautta systeeminä erottelee sille kaksi eri tasoa. Mikrotasolle kuuluvat perheenjäsenet yksilöinä sekä heidän vuorovaikutuksestaan syntyvät alasyteemit, kuten eri jäsenten väliset suhteet. Makrotasolla ovat perheen yhteydet muihin ryhmiin, instituutioihin ja kulttuuriin. Kokemukset niin perheen sisällä kuin makrotasolla rikastuttavat toinen toisiaan. (Rönkä & Kinnunen 2002, 6.)

Sosiologian mukaan perheeseen viitataan viidellä asialla. Asuminen määrittää perheen niistä henkilöistä, jotka asuvat saman katon alla. Toiseksi perheeseen liitetään parisuhde, johon kuuluu seksuaalisuuden, rakkauden ja vallankäytön järjestelmiä. Perhe on myös sukupolvi- en välinen suhdejärjestelmä, joka rakentuu suvunjatkamisesta, huolenpidosta ja kasvatuksesta. Luonnollisesti perhe on myös sukulaisuusjärjestelmä sen jäsenten välillä. Viidenneksi perhe on myös taloudellinen toimija. (Lindholm 2005, 17.)

4.2.1 Monikkoperheet

Monikkoperheistä puhuttaessa tarkoitetaan perheitä, joihin on syntynyt esimerkiksi kaksoiset tai kolmoset eli useampi lapsi kerralla. Monikkoperheitä maastamme löytyy noin 2,6 prosenttia kaikista lapsiperheistä. Ensisynnyttäjien iän nousulla sekä lisääntyneillä hedelmöitys- ja lapsettomuushoidoilla voidaan osaltaan selittää monikkoraskauksien määrän nousua viime vuosikymmeninä. (Karhumäki 2009a, 128–129.)

Monikkoraskaudessa on aina omat riskinsä. Raskaus luokitellaan tällöin riskiraskaudeksi, koska raskauden aikaiset komplikaatiot, sikiönkehityksen häiriöt ja ennenaikaisuuden riski ovat korkeammat kuin yhden lapsen raskaudessa. Jotta mahdollisilta komplikaatioilta väl-

tyttäisiin, monikkolapsia odottaville äideille suositellaan sairauslomalle siirtymistä jo raskauden 26. viikolla. Synnytyksenjälkeisen masennuksen riski on monikkoäideillä suurempi kuin yksittäin synnyttäneillä naisilla. (Karhumäki 2009a, 129–130.)

Sillanpää (2010) on myös todennut, että monikkosynnytys on hyvin rankka synnytys ja siitä toipuminen vie aikaa. Monikkovanhempien etenkin ensimmäinen vuosi on tavallisia vauvaperheitä raskaampi hoivatyön moninkertaisuuden takia. Lastenhoito vaatii molempien vanhempien ajan, joten toimiva parisuhde on tällöin avainasemassa. Myös kiintymyssuhteiden syntyminen lapsiin on haasteellisempaa ja enemmän aikaa vievää monikkoperheissä.

Monikkoperheet tarvitsevat erityistä tukea keskimäärin enemmän sosiaali-, terveydenhuollon ja kasvatustalouden ammattilaisilta kuin perheet, joissa lapset syntyvät yksi kerrallaan. Eri-tyisesti yksin odottava- ja yksinhuoltaja monikkoäiti on kaikkein haavoittuvimmassa asemassa jakamattoman hoiva- ja kasvatustaakkansa vuoksi. Tutkimusten mukaan monikkoäidit tuntevatkin enemmän väsymystä ja huolta omasta jaksamisesta kuin yhden lapsen synnyttäneet, jolloin toisen vanhemman tuella on suuri merkitys. Monikkoperheissä myös vauvaperheen hankinnat moninkertaistuvat kerralla ja voivat näin koetella perheen taloutta. Monikkoperheisiin kohdistuvia erilaisia paineita voidaan siis kuvailla fyysisiksi, psyykkisiksi, taloudellisiksi ja sosiaalisiksi. (Karhumäki 2009a, 128, 131–135.) Työn ja perhe-elämän yhteensovittamisessa onkin monikkoperheissä oma haasteensa.

4.2.2 Yksinhuoltajaperheet

Yksinhuoltajaksi nimitetään sellaista vanhempaa, jonka luona asuu ainakin yksi alle 18-vuotias lapsi, eikä vanhemmalla ole toista avio- tai avopuolisoa samassa taloudessa. Yhden vanhemman perheistä suurin osa 87 prosenttia muodostuu äidistä sekä lapsista ja näiden perheiden määrä on kasvussa avio- ja avoerojen myötä. Yhden vanhemman perhe muodostuu, kun yksittäinen nainen saa lapsen, lapsiperheen vanhemmat eroavat tai leskeyden eli puolison kuoleman myötä. Vanhemmat voivat myös erotilanteessa sopia yhteishuoltajuudesta, mikä tarkoittaa sitä, että he jakavat vastuun lapsen elättämisestä. Yli 80 prosenttia

kaikista huoltoratkaisuista päättyykin yhteishuoltajuuteen. (Kostiainen 2007, 105.) Juridisesti lapsella voi siis olla kaksi huoltajaa, vaikka käytännössä lapsi ja vanhempi muodostavat yksinhuoltajaperheen.

Pylkkäsen (2009, 94–95) mukaan joka neljäs yksinhuoltaja kuuluu pienituloisten luokkaan. Syynä tähän ovat huoltotaakan jakamattomuus ja yksinhuoltajan tulot, jotka ovat puolta pienemmät suhteutettuna kahden huoltajan talouksiin. Vastaavasti kulut ovat yksinhuoltajilla suuremmat. Tulonsiirrot, kuten esimerkiksi asumistuki, ovat jääneet jälkeen yleisestä hinta- ja palkkakehityksestä.

Erityisesti yksinhuoltajaäideillä on havaittu palkan lisäksi muitakin merkityksiä työssä käymiseen. Ansion lisäksi työ tarjoaa mahdollisuuden sosiaalisen kanssakäymiseen, mikä saattaa olla henkireikä yksinäisen arjen keskellä sekä edistää hyvinvointia. Yksinhuoltajaäidit ovat korkeasta työmotivaatiosta huolimatta kuitenkin suuremmassa riskissä joutua työttömäksi kuin vastaavat samalla koulutuksella olevat puolisoäidit. Työmarkkinoiden kiristytvä tahti edesauttaa yksinhuoltajaäitien heikkoa kilpailua työmarkkinoilla, sillä heillä ei ole yhtäläistä mahdollisuutta työskennellä kaukana kodistaan ja olla yhtä joustavia työsään kuin puolisoäideillä. (Kostiainen 2007, 108–110.)

4.2.3 Uusperheet

Vanhempien eron myötä vanhemmuus jatkuu edelleen, mutta voi muuttua muotoaan. Perhettä, jossa asuu vanhempi ja lapsi tai lapset ja vanhemman uusi puoliso ja mahdollisesti lisäksi tämän lapset, nimitetään uusperheeksi. Vanhemmat voivat omalla toiminnallaan vaikuttaa siihen miten lapsen suhde muualla asuvaan vanhempaan säilyy. Eron myötä vanhemmat määrittellään lähi- tai etävanhemmiksi sen mukaan miten he tapaavat tai asuvat lapsen kanssa ja suhde lapseen on tasapainottelua läheisyyden ja etäisyyden välillä. (Hokkanen 2002, 119, 125, 127–128.)

Uusperheet muodostavat rinnakkaisia ketjuja, joihin lapset voivat kuulua useampaan ketjuun kerralla. Näin tapahtuu, kun vanhemmat perustavat uudet perheet tahoilleen ja lapsi on molempiin perheisiin osallisena. Uusperhetilanteissa ongelmaksi muodostuu uusperhei-

den sisällä perheen ja vanhemmuuden määrittäminen biologisen siteen puuttuessa. Kulttuurimme määrittääkin lähinnä biologiset vanhemmat lapsen vanhemmiksi ja uudella puolisollla ei ole juridisia oikeuksia eikä velvollisuuksia vanhemmuuteen ellei hän adoptoi puolison lapsia. Tällöin suhteiden rakentumisessa tulisi kiinnittää huomio sosiaaliin ja psykologisiin ulottuvuuksiin perheissä. (Ritala-Koskinen 2003, 123–125.) Käytännön ongelmia uusperheissä syntyy esimerkiksi lapsen sairastaessa. Tällöin vain biologisella vanhemmalla on oikeus sairaan lapsen hoitovapaaseen.

4.2.4 Sateenkaariperheet

Sateenkaariperhe -käsitteellä tarkoitetaan vähemmistöjen, esimerkiksi nais- ja miesparien lapsiperheitä, ei-heteroseksuaalisia yksinhuoltajaperheitä ja useamman kuin kahden vanhemman perheitä. Lisäksi, jos toinen heteroparin vanhempi on biseksuaali tai transsukupuolinen, voidaan heitä kutsua myös sateenkaariperheeksi. (Moisio 2010, 184–185.)

Sateenkaariperheiden kirjo on hyvin erilainen, mutta keskeiset tekijät muodostuvat perheen tarkasta suunnittelusta ja halusta lapsen elämässä mukana olemiseen. Sateenkaariperhemuodolla ei ole todettu tutkimusten perusteella olevan eroa tavallisen perheen lapsen kehitykseen. Sateenkaariperheiden vanhemmat ovat juridisesti heikommassa asemassa, mikä saattaa lisätä perheenjäsenten taakkaa etenkin ristiriitatilanteissa. (Karhumäki 2009b.) Sateenkaariperheiden asema työelämässä voi juridisesti vastata uusperheen vanhempien eriarvoista asemaa.

4.3 Lapsiperheiden tukeminen taloudellisesti

Lapsiperheiden on mahdollista saada taloudellista tukea, joka koostuu tulonsiirroista ja palveluista. Tulonsiirtoja ovat äitiysavustus, vanhempainpäivärahat, kotihoidontuki, lapsilisät ja elatustuki. Edellä mainittujen lisäksi lapsiperheillä on oikeus asumistukeen ja työt-

tömyysturvan lapsikorotuksiin. Lapsiperheiden palvelut koostuvat nettomääräisestä lasten päivähoidosta, yksityisen hoidon tuesta, lapsiperheiden kotipalvelusta ja lastensuojelun palveluista. Tukien ja palveluiden tarkoitus on helpottaa lapsiperheiden arkea, mutta läheskään aina ne eivät ole riittäviä, sillä noin 100 000 lasta elää perheissä, jotka saavat tulonsiirtojen ja palveluiden lisäksi toimeentulotukea. Yli puolet edellä mainituista perheistä on yhden huoltajan talouksia. (Pylkkänen 2009, 96–97.)

4.4 Sukupuolten tasa-arvo

Sukupuolten välinen tasa-arvo voidaan määritellä syrjinnän puuttumiseksi sukupuolten välillä. Tilastoissa sitä voidaan mitata koulutuksella, työmarkkinoille osallistumisella, yhteiskunnallisena ja perheensisäisenä päätöksentekovoimana ja syntyvyydellä. Naisten poliittisilla oikeuksilla on maassamme takanaan vasta noin satavuotias historia. (Mikkola 2010, 216–217, 219.)

Naiset käyttävät miehiä enemmän aikaa kotiaskareisiin ja kotiin, kun taas miehet panostavat enemmän ansiotöihin, vaikka tasa-arvoistumisen myötä naiset ovat yhtälailla mukana työelämässä. Naisilla on siis tehtävänänsä kaksoistaakka, jota tulisi jakaa enemmän puolisoitten välillä, jotta parisuhde voisi paremmin. Vapaa-ajalle voi omat paineensa luoda kulttuurin ruokkima kuva ihanteellisesta perheen laatuajasta. Työ ja vapaa-aika muodostavat syklin, josta selviämiseen tarvitaan ajan hallintaa. (Lammi-Taskula & Salmi 2009, 53–57.)

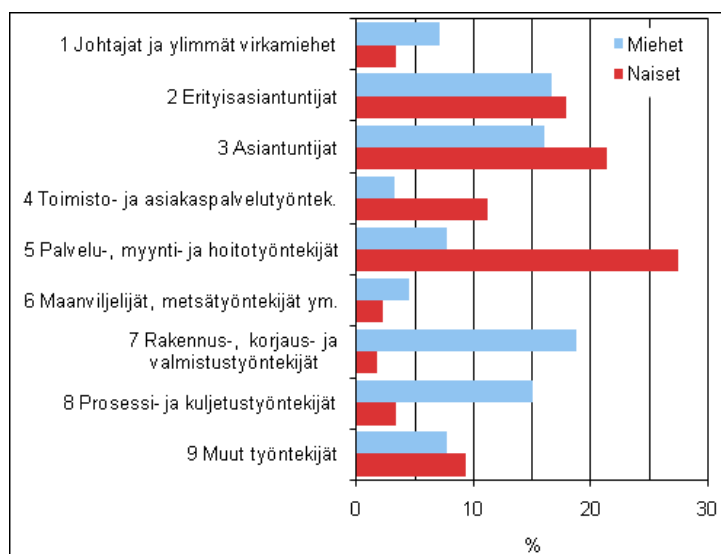
Tutkimusten mukaan naiset ovat miehiä aktiivisempia hoitovapaiden käyttäjiä ja tämä heikentää naisten työmarkkina-asemaa. Naisten ansaitessa miehiä vähemmän jäävät he miehiä useammin hoitamaan lasta vanhempainvapaalle. Naisten aktiivisuus perheen ja työn yhteensovittamisessa näkyy miehiä enemmän myös osa-aikalisän ja vuorotteluvapaiden käytössä. (Kinnunen & Mauno 2002, 110–112.)

5 TYÖELÄMÄ

Ansiotyötä tekemällä ihminen saa itselleen toimeentulon ja ehkä jopa mielekästä toimintaa, mahdollisuuden toteuttaa itseään ja ylläpitää sosiaalisia suhteita. Lapsiperheiden vanhemmista suurin osa on ansiotyössä ja työttömiä heistä on vähemmän kuin väestöstä keskimäärin. (Lammi-Taskula & Salmi 2009a, 38.)

Suomessa naiset osallistuvat aktiivisesti työelämään, vaikka samaan aikaan syntyvyys on korkea verrattuna muihin Euroopan maihin (Moisio 2010, 180). Naiset ovat korkeammin koulutettuja verrattuna esimerkiksi kahdenkymmenenvuoden takaiseen ja kehittyminen sekä kouluttautuminen työelämässä ovat lisääntyneet. Positiivisen kehityksen lisäksi etenkin kunta-alan työssä, joka on tunnetusti naisvaltaista, työn henkinen rasittavuus on lisääntynyt. Samanaikaisesti, juuri naisten kohdalla univaikeudet, väsymys, tarmottomuus ja jännittyneisyys ovat kasvussa. (Kinnunen, Feldt & Mauno 2008.)

Naiset ja miehet jakaantuvat työelämässä selkeästi eri aloille (KUVIO 1). Eniten naisia työskentelee palvelu-, myynti- ja hoitotyöntekijöinä ja asiantuntijatehtävissä. Miehet taas sijoittuvat naisia enemmän rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijöiksi sekä prosessi- ja kuljetustyöntekijöiksi. Johtajina miehiä on naisia enemmän.

KUVIO 1. Miesten ja naisten ammattijakauma 2009 (Tilastokeskus 2009).

Etätyön lisääntyessä työn ja oman ajan raja ei ole nykyään yhtä selvä kuin ennen. Työstä on siis vaikeampi päästä vapaa-ajalla irti, sillä globalisaation myötä ihmiseltä odotetaan, että hän on jatkuvasti valppaana reagoimaan muutoksiin. (Kinnunen, Malinen & Lämsä 2009, 126–127.) Työn epävarmuus ja määräaikaiset työsuhteet ovat myös tätä päivää (Rönkä, Kinnunen & Sallinen 2008, 289.) Työelämän kiihtyvä tahti on yksi syy miksi työn ja perheen yhteensovittaminen on noussut työmarkkinaneuvotteluiden ja poliittisten puheiden pääaiheeksi (Kivimäki 2003, 186).

Kinnusen ja Maunon (2002) mukaan työ- ja perhe-elämässä on erilaiset tarpeet. Työssä tavoitellaan inhimillistä kasvua eli itsensä toteuttamista, tavoitteiden saavuttamista, onnistumisia ja itsenäisyyttä. Perheeltä taas haetaan rakkautta, suojaa ja vuorovaikutusta. Työ vaikuttaa vanhemmuuteen niin, että perheen perustamista voidaan lykätä työn takia. Työssä vietetty aika on pois perheeltä ja työssä koetut kokemukset ja tuntemukset saattavat heijastua perheeseen esimerkiksi työhyvinvoinnin kautta.

5.1 Työhyvinvointi

Työhyvinvointi on yksilöllinen kokemus, joka muotoutuu yksilön taustatekijöistä ja persoonasta (Feldt, Mäkikangas & Kokko 2008). Työhyvinvointia tulkitaan usein negatiivisesti stressin ja työuupumuksen puuttumiseksi. Toisaalta työhyvinvointi voidaan nähdä myös positiivisesti katsottuna työtyytyväisyyden, työsitoutuneisuuden sekä työn imun näkökulmasta, sillä suurin osa ihmisistä voi hyvin työpaikalla. Työympäristö voikin koostua niin vaatimustekijöistä kuin voimavaroista. (Kinnunen & Feldt 2008; Kinnunen & Hättinen 2008; Mäkikangas, Feldt & Kinnunen 2008.)

5.1.1 Stressi

Työn stressitekijöitä ovat erilaiset kuormittavat ärsykkeet tapahtumissa ja tilanteissa, joihin ihmiset reagoivat yksilöllisesti. Stressi voi vaikuttaa negatiivisesti hyvinvointiin ja työhyvinvointiin. Pitkällä aikavälillä tämä voi johtaa esimerkiksi sydän- ja verisuonisairauksiin, masennukseen ja toiminnan häiriöihin. (Kinnunen & Feldt 2008, 14–15, 35.) Toisaalta stressi voi olla myös positiivinen selviytymistapa ratkaista työssä kuormittava ristiriitatilanne, minkä jälkeen normaaliolotila palautuu (Kinnunen & Häätinen 2008, 40–41).

5.1.2 Työuupumus

Työuupumus, josta voidaan käyttää myös nimitystä burn out, on pitkittyneen ja hoitamattoman stressin seurausta. Työuupumusta voidaan määritellä neljällä eri tavalla. Työuupumus voi ilmetä pitkäkestoisena väsymyksenä, masennuksena ja turhautumisena ihmisten tehdessä työtä, joka ei täytä kunnianhimoa. Toiseksi työuupumus voi olla kolmivaiheinen prosessi, jossa työn vaativuus ja resurssit ovat epätasapainossa. Epätasapaino voi johtaa kielteiseen reaktioon, esimerkiksi väsymykseen. Väsymys voi saada työntekijän etäännyttämään psykologisesti työstään. Kolmannen teorian mukaan työuupumus voi olla tila, joka koostuu fyysisestä, tunneperäisestä ja henkisestä uupumuksesta, seurauksena yksilön liian kovista ja saavuttamattomista odotuksista. Neljänneksi työuupumuksen voidaan nähdä koostuvan kolmesta ulottuvuudesta, jotka muodostavat oireyhtymän. Emotionaalisessa uupumuksessa yksilön omat resurssit ovat ehtymässä. Toisessa ulottuvuudessa eli depersonalisaatiossa työntekijä kohtelee toisia ihmisiä yksilöiden sijaan objekteina ja kolmannessa ulottuvuudessa ammatillinen tehokkuus vähenee itsensä väheksymisen takia. (Kinnunen & Häätinen 2008, 38–34.)

5.1.3 Työtyytyväisyys

Työtyytyväisyyttä käytetään usein mittarina työhyvinvoinnin kuvaamisessa ja yksinkertaisimmillaan se tarkoittaa sitä, että työntekijä joko pitää tai ei pidä työstään. Työtyytyväisyyttä voi tarkastella eri näkökulmista, kuten siitä miten työ tyydyttää yksilölliset tarpeet. Toisaalta työnteko voidaan nähdä myönteisenä asenteena, jossa keskeisenä asiana ei ole tarpeiden tyydytys vaan yksilön itsellensä asettamien tavoitteiden saavutus. Työtä voi tutkia myös yleisenä tyytyväisyytenä työhön tai pilkkoa tyytyväisyyskyselyn työn eri osaluokkiin. (Mäkikangas, Feldt & Kinnunen 2008, 59–61.)

5.1.4 Työsitoutuneisuus

Työsitoutuneisuus -käsitteellä tarkoitetaan sitä kuinka keskeinen osa työroolilla on yksilön minäkäsityksessä ja elämässä. Mitä enemmän yksilöllä on mahdollisuuksia tyydyttää tarpeitaan kuten itsensä toteuttamista, itsenäisyyttä ja omaa vastuuta, sitä enemmän hän omistautuu ja sitoutuu työhönsä. Työsitoutuneisuus voi olla yleistä työsitoutuneisuutta, jolla tarkoitetaan työn merkitystä elämässä sekä yleistä asennetta. Toiseksi se voi olla spesifiä työsitoutuneisuutta eli tiettyyn tehtävään sitoutumista tai työorganisaatioon sitoutumista. Urasitoutumisella tarkoitetaan sitoutumista omaan uraan ja sen kehittämiseen. Hyvin työhön sitoutunut ihminen on menestyvän organisaation voimavara. Liiallisen sitoutumisen työhön taas on katsottu olevan työhyvinvointia heikentävä tekijä, jos stressitekijöitä on työssä liikaa. (Mäkikangas, Feldt & Kinnunen 2008, 63–64,67-68.)

5.1.5 Työn imu

Työn imulle on olemassa kaksi määritelmää. Ensimmäisen mukaan se on vastakohta työuupumukselle eli se on työntekijän energisyyden, sitoutuneisuuden ja pysyvyyden kokemusten summa. Toisen näkökulman mukaan työn imu on suhteellisen pysyvä ja myönteis-

nen tunne- ja motivaatiotila, joka edustaa työntekijän tarmokkuutta, omistautumista ja työhön uppoutumista. Työn imun on katsottu vähentävän jossain määrin työuupumusta. Työn imun sukulaiskäsitteitä ovat työn ilo ja virtauksen eli flow kokemuksen -käsite. (Mäkikangas, Feldt & Kinnunen 2008, 68–69, 71.)

5.2 Työttömyys

Työttömyys on tila, missä ihminen on ilman työtä tai ei osallistu tuottavan työn tekemiseen. 1930-luvulta asti tehdyt tutkimukset osoittavat, että työttömät ja erityisesti pitkäaikaistyöttömät voivat pahoin verrattuna työssäkäyviin ihmisiin. Työttömät naiset kokevat raskaimman menetyksen sosiaalisten suhteiden puuttumisessa ja käyttävät miehiä enemmän tunnesuuntautuneita keinoja työttömyyden kokemisessa. Työttömyys, psyykkiset sekä fyysiset terveyden ongelmat ja alkoholin liikakäyttö kulkevat käsi kädessä. Työttömyys vaikuttaa yksilön lisäksi myös tämän lähiympäristöön ja yhteiskuntaan, jolle työttömyys tulee kalliiksi. (Kokko 2008, 200–201, 204, 209.)

Työttömyyden ja psyykkisen pahoinvoinnin syy-yhteyden selvittämisessä on huomioitava mistä tilanne on saanut alkunsa. Sosiaalisen syy-yhteyden ja altistumisen hypoteeseissa työn puuttuminen aiheuttaa pahoinvointia kun taas valikoitumisen sekä ajalehtimisen hypoteeseissa työttömyys on pahoinvoinnin seurausta. (Kokko 2008, 211–212.)

5.3 Perheen ja työn yhteen sovittaminen

Lapsiperheiden arjessa työn ja perhe-elämän yhteensovittaminen on suuri ajan ja toimeentulon riittävyden haaste. Mistä saada aikaa ja voimia sekä ansio- että hoiva- ja kotitöille? Kysymyksiä herättää myös ansiotulojen tai tulonsiirräntäisten riittävyys perheen elättämiseen ja onko vanhemmuus heikentävä vai vahvistava asia työmarkkinoilla. (Lammi-Taskula & Salmi 2009a, 38–39.)

Sujuvalla perheen ja työn yhdistämisen politiikalla lisätään yhteiskunnan taloudellista kasvua työssäkäyvien naisten ja miesten määrän lisääntyessä. Perhevapaat ja niistä syntyvät kustannukset vähenevät, kun molemmat vanhemmat sitoutuvat yhtälailla perheeseen. (Moisio 2010, 180.) Sosiaalipalveluilla, erityisesti julkisella päivähoidolla, tuetaan työ- ja perhe-elämän tasapainottamista. Myös työyhteisön tuella, kuten joustavilla työajoilla ja perheystävällisillä käytänteillä, on keskeinen merkitys arjen sujuvuudessa. (Lammi- Taskula & Salmi 2009a, 38–39.) Väestöliiton (2012c) mukaan perheystävälliset käytänteet työpaikalla muodostuvat asenteista, pelisäännöistä, toimintatavoista sekä sopimuksista että neuvotteluista. Toteutumisesta vastaa niin koko työyhteisö tiimeineen, työnantaja sekä esimiehet, kuin yksittäinen työntekijä.

Yksinhuoltajaäitien mahdollisuutta työssä käymiseen voitaisiin edesauttaa joustavalla työajalla, kunnallisella kotipalvelulla ja erilaisilla yhteiskunnallisilla palveluksilla, kuten esimerkiksi vuorohoitopäiväkodeilla ja alakouluikäisille suunnattujen kerhojen aukioloaikojen pidennyksillä. Myös varhaiskasvatus- ja opetuspuoli voisivat tehdä enemmän yhteistyötä ja satunnaisen hoidon tarpeen maksu olla halvempi. Työpaikat voisivat tulla myös yksinhuoltajaäitejä vastaan ja tarjota lapsen sairastuttua hoitajan lapsen kotona. (Kostiainen 2007, 110.)

5.4 Päivähoitojärjestelmän edut ja haitat naisten työurien kannalta

Päivähoidon tarkoitus on tarjota vanhemmille ja erityisesti äideille mahdollisuus yhdistää työ- ja perhe-elämä. Lapsen syntymän jälkeen päivähoido ja mahdollinen paluu jo olemassa olevaan työpaikkaan voivat toimia kannustimena palata työelämään. Mitä pidempään äiti on kotona lapsen saamisen jälkeen, sitä enemmän hän jää jälkeen miesten työkokemuksen ja uralla etenemisen määrästä. Päivähoidon luulisi siis kaventavan näitä eroja, mutta asia ei välttämättä ole aina näin. Päivähoitojärjestelmän toimiessa joustavasti se voi kannustaa naisia pidempiin vanhempainlomiin ja hoitamaan lapsia välillä kotona päivähoitopaikan säilyessä. Näin urakokemus vähenee ja palkkaerot miehiin lisääntyvät. Tutkitusti naiset myös hoitavat lasta kotona lapsen sairastuttua miehiä useammin, sillä naisten palkka on

miesten palkkaa pienempi. Sukupuolten palkkaerot siis suurenevät toimivan päivähoitojärjestelmän ansiosta erityisesti hyväpalkkaisissa töissä, mutta vastaavasti kapenevat pienipalkkaisissa töissä Euroopassa havaitussa kehityksessä. (Haaparanta 2010, 250–252.)

Päivähoidon subjektiivisen oikeuden avulla Suomen perhepolitiikka haluaa tarjota myös yksinhuoltajalle yhtäläisen mahdollisuuden hankkia elantonsa toisesta vanhemmasta riippumatta, sillä mitään erillisiä tukimuotoja yksinhuoltajalle ei ole tarjolla elatustukea tai lapsilisän yksinhuoltajakorotusta lukuun ottamatta. Monimutkainen tukijärjestelmä voi myös edesauttaa tilannetta, jolloin vähän koulutetun yksinhuoltajaäidin ei ole taloudellisesti kannattavaa käydä töissä päivähoitomaksun, progressiivisen verotuksen ja ansiosidonnaisten tukien muodostuessa mahdollista palkkaa suuremmiksi. Tällaista tilannetta kutsutaan kannustinloukuksi. (Kostiainen 2007, 105–108.)

6 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tutkimukseni tavoitteena on selvittää äitiyden viitekehystä perheen ja työn yhdistämisen kokemuksia Kallion alueella. Tutkimuskysymys kuuluu: Miten äidit kokevat työn ja perheen yhteensovittamisen?

6.1 Tutkimusmenetelmä

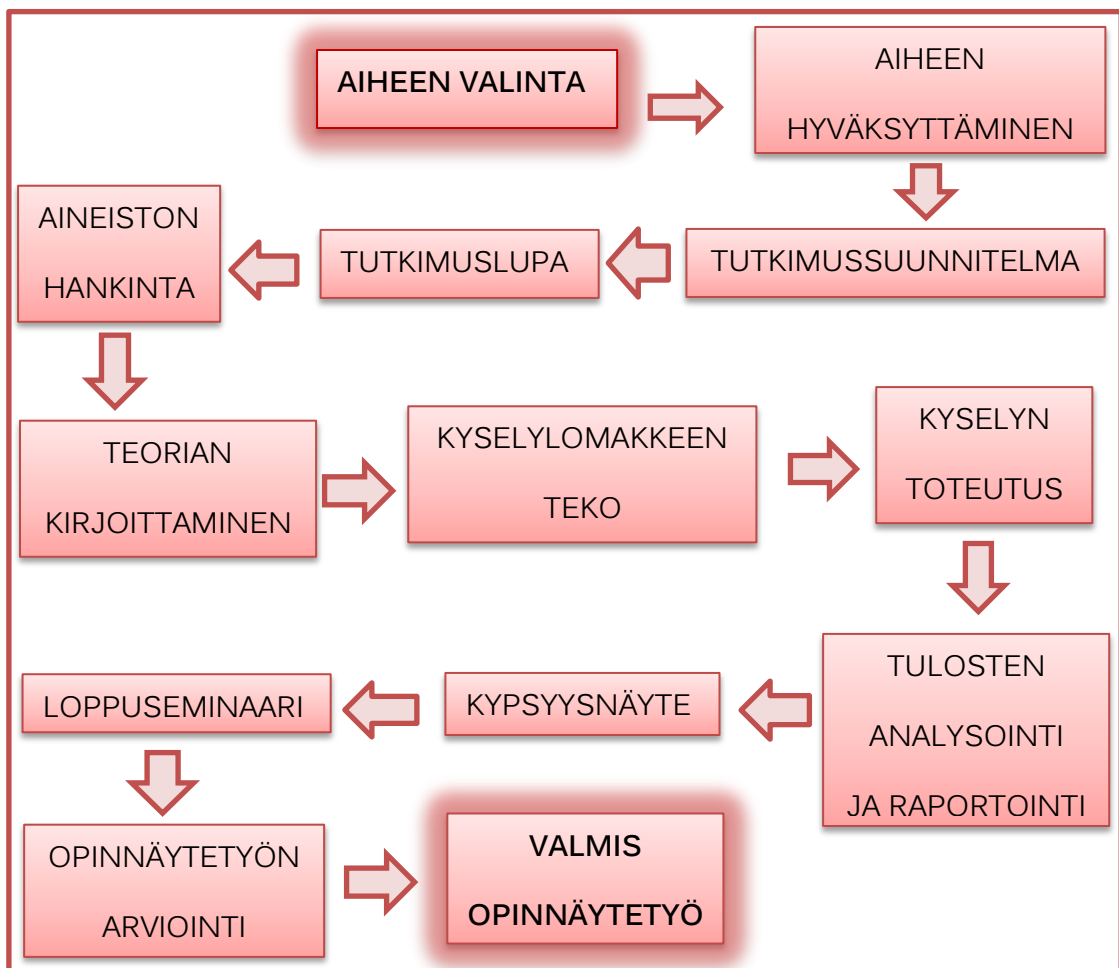
Tutkimusmenetelmäksi valitsin kvantitatiivisen tutkimuksen eli määrällisen tutkimusmenetelmän. Kvantitatiivisen tutkimuksen havaintoaineisto soveltuu sekä määrälliseen että numeeriseen mittaamiseen ja aineisto voidaan saattaa taulukkomuotoon ja siitä edelleen tilastollisesti käsiteltävään muotoon. (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2010, 140.) Kyselylomakkeen avoimet kysymykset on sisällönerittelyn avulla muutettu ja jaettu havaintoyksiköihin ja näin niille on voitu antaa numeeriset arvot havaintoyksiköiden mukaan (Vilka 2009, 139).

Kyselylomakkeen avulla suoritettu aineiston keruu on yleisin tapa toteuttaa määrällinen tutkimus. Vakioidussa kyselylomakkeessa kaikilta vastaajilta kysytään samat asiat, kun taas informoidussa kyselyssä siihen liittyy lisäkysymyksiä. (Vilka 2009, 73.) Valitsin tutkimukseeni informoidun kyselylomakkeen, jotta pystyin toteuttamaan vastaajille lisäkysymyksiä vastauksien mukaan, sillä kyselyyn vastanneet äidit eivät kaikki olleet esimerkiksi työelämässä tai parisuhteessa.

Tutkimukseni toteutin verkkokyselynä Webropol-kyselylomakkeen avulla. Kyselylomakketutkimus soveltuu käytettäväksi silloin, kun kyseessä on suuri ja hajallaan oleva joukko ihmisiä ja kyselyssä kysytään arkaluontoisia asioita. Etuna kyselytutkimuksessa on sen anonyymiys, mutta riskinä se, että vastausprosentti voi jäädä pieneksi. (Vilka 2009,74.) Sähköpostikyselyyn päädyin lisäksi myös siksi, että tänä päivänä Internet on luonnollinen osa nykyäitien arkea (Liinamaa 2004).

6.2 Opinnäytetyön prosessi

Opinnäytetyöni prosessi (KUVIO 2.) käynnistyi, kun sain ideasta muotoiltua opinnäytetyön aiheen ja tutustuin aiempiin tutkimuksiin ja kirjallisuuteen. Opinnäytetyöni aiheen hyväksyminen tapahtui ammattikorkeakoulumme sosiaali alanopettajien tiimissä. Aiheen hyväksymisen jälkeen valmistelin tutkimussuunnitelman ja esitin sen tutkimussuunnitelmaseminaarissa. Tutkimussuunnitelman laatimisen jälkeen otin yhteyttä Kallioon, josta minut ohjattiin lähettämään tutkimuslupahakemus eli tutkimussuunnitelma Kallion hyvinvointipalvelujohtaja Jarmo Kivimäelle. Tutkimusluvan myöntämisen jälkeen (LIITE 1) oli vuorossa aineiston hankinta.

KUVIO 2. Opinnäytetyön prosessikuvaus

Aineiston hankinnassa minua auttoi Kallion päiväkotihoidon palvelupäällikkö Sari Suho-
nen. Palaverissa sovimme, että sähköpostiosoitteita kerätään noin 150 kappaletta ja moti-

vointikeinona käytettiin lahjakorttiarvontaa. Kirjoitin Suhoselle sähköpostitse esittelytekstin, johon hän lisäsi tietojen pyyntikohdat ja tulosti valmiit lomakkeet (LIITE 2). Kohde-ryhmästä suoritettiin otanta siten, että Suhonen toimitti sähköpostiosoitteiden pyyntilomakkeet eri päiväkodeihin Kallion alueella. Suhosen mielestä se, että hän jakoi lomakkeet itse päiväkodeihin, lisäsi kyselyn merkittävyyttä. Päiväkodeissa lomakkeet jaettiin lasten koteihin ja äidit palauttivat lomakkeet takaisin päiväkodeille, mistä lomakkeet postitettiin nippuina minulle. Lomakkeita sähköpostiosoitteineen minulle saapui kaiken kaikkiaan 150 kappaletta eri päiväkodeista koko Kallion alueelta. Tutkimuksessani on siis käytetty ryväsotantaa, sillä kyseessä on luonnollinen ryhmä eli päiväkodin lasten äidit ja päiväkotien valinta on suoritettu satunnaisesti (Vilka 2009, 79–80). Sähköpostiosoitteen antajien keskuudesta arvottiin lahjakorttien voittajat ja lahjakortit postitin heille.

Aineiston hankinnan aikana aloitin myös teoriaosuuden kirjoittamisen. Materiaalin kerääminen ja karsiminen teoriaosuuteen tuottivatkin välillä runsauden pulaa, sillä lähdemateriaalia oli paljon tarjolla. Valikoin opinnäytetyöni teoriaosuuteen uusimpia lähteitä 2000-luvulta, joista poimin kolme suurta otsikkoa: äitiyden, perheen ja työn, jotka muodostavat teoriaosuuden rungon.

Kun teoriaosuus oli valmis, suunnittelin sen pohjalta kyselylomakkeen (LIITE 3). Kyselylomakkeen suunnittelussa hyödynsin aiempia tutkimuksia ja teoriatietoa aiheesta. Tavoitteeni lomaketta laatiessa oli, että se on mahdollisimman selkeä ja nopea vastata, jotta kiireisimmätkin äidit kerkeäisivät vastata. Kyselylomake toimii opinnäytetyötutkimukseni mittarina. Taustatiedot koostuvat iästä, siviilisäädystä, lasten lukumäärästä ja koulutustasusta. Kyselylomakkeen kyselytyypit muodostuvat pääosin monivalintakysymyksistä ja asteikkoon perustuvista kysymyksistä kahta avointa kysymystä lukuun ottamatta. Kysymykset 7,2, 8,1 ja 8,2 ovat Likertin asteikolla mitattavia kysymyksiä, joissa vastaaja ilmaisee mielipiteensä voimakkuuden väittämään (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2010, 200).

Kyselylomake lähetettiin äideille maaliskuun 2012 lopulla ja vastausaikaa oli reilu viikko. Lähetin lisäksi kaksi muistutusviestiä, jotka nostivat hieman vastausprosenttia. Vastausprosentti nousi lopulta 56 prosenttiin. Kyselyn tulokset eivät sisältäneet ainuttakaan asiatonta vastausta eli kaikki vastaukset pystyttiin huomioimaan tuloksissa. Vastausten analysoinnissa hyödynsin SPSS-tilasto-ohjelmaa ja avointen kohdissa sisällönerittelyä. Ohjelmien avul-

la pysyin muodostamaan muuttujia ja siten koodaamaan aineiston muuttujaluokitusten mukaan.

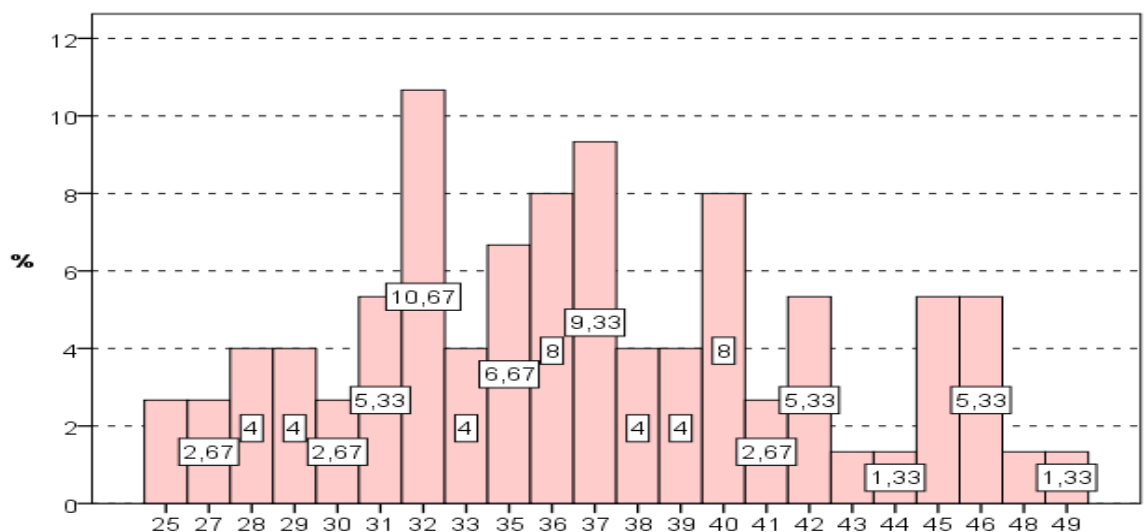
Tulosten kokoamisen ja raportoinnin jälkeen oli vuorossa kypsyysnäytteen kirjoittaminen ja työn esittäminen loppuseminaarissa. Opinnäytetyön viimeistelyn jälkeen työ arvioitiin ja työlle annettiin lupa julkaisuun eli opinnäytetyö valmistui.

7 TULOKSET

Kysely lähetettiin 150 äidille, mutta se ei tavoittanut seitsemäätoista vastaajaa ollenkaan eli heidän sähköpostiosoitteensa eivät olleet enää voimassa, osoite ei ollut oikein kirjoitettu tai kysely ei vain tavoittanut heitä jostain syystä. Kyselyyn vastasi 75 äitiä eli vastausprosentiksi muodostui 56 %. Vastaamattomien osuus vastaajan saavuttaneista kyselyistä oli 44 %.

7.1 Taustatiedot

Kyselyyn vastanneiden äitien ikä jakautui 25–49-vuotiaiden välille (KUVIO 3.). Prosentuaalisesti eniten kyselyyn vastasi 32-vuotiaita äitejä eli 10,67 % kaikista vastaajista. Vastaajien iän keskiarvo oli noin 36 vuotta. Toiseksi suurimman ryhmän muodostivat 37-vuotiaat, joita oli 9,33 % ja kolmantena olivat 36- ja 40-vuotiaat 8 %.

KUVIO 3. Vastaajien ikä

Vastaajista suurin osa eli 68 (90,7 %) äitiä oli joko avoliitossa tai avioliitossa tällä hetkellä. Eronnut tai ero vireillä ilmoitti olevansa 7 (9,3 %) äitiä. Kukaan vastaajista ei ilmoittanut olevansa naimaton tai leski.

Lapsia vastaajilla oli yhdestä kahdeksaan. Suurimman ryhmän muodostivat kahden lapsen perheet, joita oli 27 perhettä (36 %) ja kolmen lapsen 23 perhettä (30,7 %). Yhden lapsen perheitä oli 11 (14,7 %) ja neljän lapsen perheitä 5 (6,7 %). Viiden ja kuuden lapsen perheitä oli molempia 3 (4 %) kumpaakin, kahdeksan lapsen perheitä 2 (2,7 %) ja 1(1,3 %) seitsemän lapsen perhe.

Koulutustaustaltaan (TAULUKKO 1.) enemmistö eli 31 (41,3 %) vastaajaa oli suorittanut korkeimpana koulutuksenaan opisto- tai ammattikorkeakoulututkinnon. Seuraavaksi suurimman ryhmän muodostivat ammatillisen koulutuksen käyneet, joita oli 25 (33,3 %) vastaajaa. Yliopistotutkinnon suorittaneita äitejä oli 15 (20 %) ja 5 (5,3 %) vastaajaa oli peruskoulun käyneitä. Kukaan vastaaja ei ilmoittanut pelkän ylioppilastutkinnon olevan korkein suoritettu tutkinto.

TAULUKKO 1. Korkein koulutus

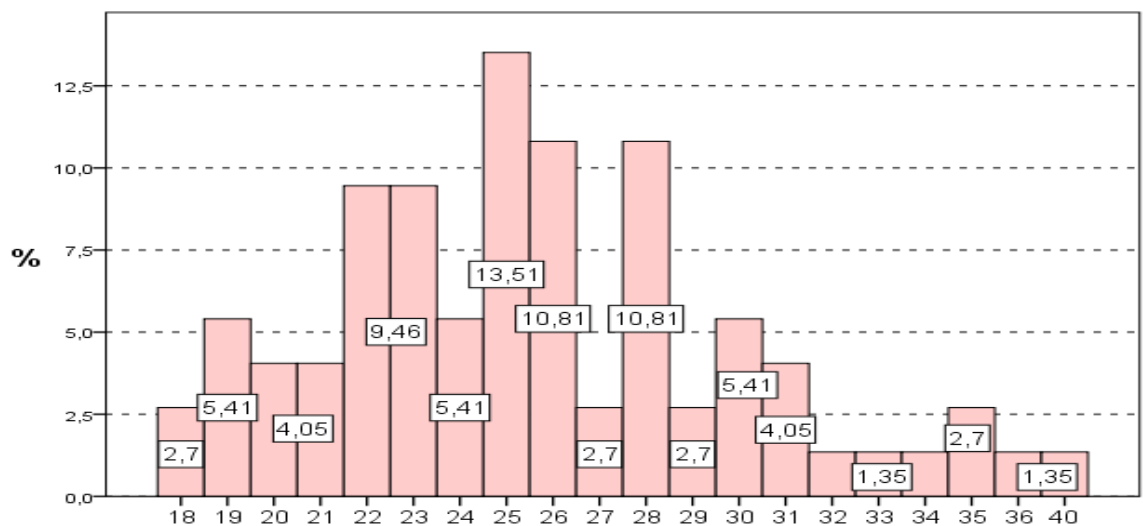
	Lkm	%
peruskoulu	4	5,3
ammattillinen koulutus	25	33,3
opisto- tai ammattikorkeakoulu	31	41,3
yliopistotutkinto	15	20,0
Yhteensä	75	100,0

Ylivoimaisesti yleisin perhemuoto vastaajien keskuudessa oli ydinperhe, johon kuului 60 (80 %) vastaajaa. Toiseksi suurimman ryhmän muodostivat uusperheet ja yksinhuoltajat, joita molempia löytyi 7 kappaletta (9,3 %) kumpaakin vastaajaryhmää. Yhdellä (1,3 %) vastaajalla oli ydinperheessä monikkolapset. Kukaan vastaajista ei ilmoittanut kuuluvansa uusperheeseen, jossa on monikkolapset, eronneeseen monikkoperheeseen, sateenkaariperheeseen tai asuvansa yksin.

7.2 Äitiys ja lasten hankkiminen

67 (89,4 %) vastaajaa oli biologisia äitejä. Lisäksi 1 (1,3 %) äiti oli biologisen äitiyden lisäksi myös adoptioäiti sekä 7 (9,3 %) vastaajalla oli biologisia lapsia uusperheessä. Kukaan vastaajista ei ollut sijaisvanhempi tai uusperheenäiti, jolla ei ole omia biologisia lapsia uusperheessä.

Ensimmäisen lapsen saamisen ikä jakautui vastaajilla 18–40 ikävuoden välille (KUVIO 4.). Keskiarvo ensimmäisen lapsen saannin iälle oli 24 vuotta. Ensimmäisen lapsen syntymän aikaan suurin osa eli 13,5 % äideistä oli ollut 25-vuotiaita. Toiseksi suurimman ryhmän muodostavat 26- ja 28-vuotiaat, joita molempia oli 10,81 %. Vähiten ensimmäisen lapsen synnyttäneitä oli 32–40 ikävuoden välillä.

KUVIO 4. Äidin ikä ensimmäisen lapsen syntymän aikaan

Lapsen saannin lykkäämistä koskevassa kysymyksessä 58 (77,3 %) vastaajaa ei ollut lykännyt lapsen saantia myöhemmäksi. Seuraavaksi eniten vastauksia keräsi ”joku muu syy” joka sai vastauksia 6 (8 %). Puolison puuttumisen syyksi ilmoitti 4 (5,3 %) vastaajaa. Työn takia lasten hankintaa oli lykännyt 2 (2,7 %), joita oli sama määrä kuin parisuhteen lykkäämisen syyksi ilmoittaneita. Sekä parisuhteen että työn takia lapsen saamista oli lykännyt 3 (4 %) äitiä.

Mikäli vastaaja vastasi kohtaan ”muun syyn vuoksi” hänelle esitettiin lisäkysymys, jossa kysyttiin tätä muuta syytä. Muuksi syyksi vastauksia ilmoitti viisi vastaajaa (TAULUKKO

2.), joista kaksi vastaajaa ilmoitti, ettei vain halunnut saada lapsia aikaisemmin. Yksi vastaaja ilmoitti syyksi nuoren iän samoin kuin vastaaja, joka halusi päästä naimisiin ennen lasten hankkimista. Yksi vastaaja myös ilmoitti, että ei yksinkertaisesti tiedä syytä lasten saannin lykkäämiselle.

TAULUKKO 2. Muusta syystä

	Lkm
Ei halunnut saada lapsia aiemmin	2
Liian nuori	1
Naimisiin piti päästä ennen lasten hankkimista	1
Ei osaa sanoa	1

7.3 Parisuhde

Kysymykseen oletko tällä hetkellä parisuhteessa vastasi myöntävästi 70 (93,3 %) ja kieltävästi 5 (6,7 %) äitiä. Niille vastaajille, jotka olivat parisuhteessa, esitettiin kysymys parisuhteen tyytyväisyydestä. Enemmistö eli 36 (51,4 %) vastaajaa ilmoittivat olevansa ”täysin tyytyväisiä” parisuhteeseensa ja vastaus ”melko tyytyväinen” sai myös suuren kannatuksen eli 24 (34,3 %) vastausta. 5 (7,1 %) vastaajaa ilmoitti, ettei ole tyytyväinen eikä tyytymätön parisuhteeseen ja saman vastausmäärän sai myös vaihtoehto ”melko tyytymätön”. Kukaan vastaajista ei ollut ”täysin tyytymätön” tämän hetkiseen parisuhteeseensa.

Parisuhteessa oleville esitettiin myös väittämiä kotitöiden ja vapaa-ajan jakaantumisesta puolisoitten välillä. 10 (14,3 %) vastanneista äideistä koki, että he ovat ”täysin samaa mieltä” väittämään ”teemme yhtä paljon kotiöitä puolisoni kanssa”. Suurimman kannatuksen saivat vaihtoehdot ”melko samaa mieltä”, joka sai 25 (35,7 %) vastausta ja ”melko eri mieltä” 24 (34,3 %) vastaajaa. 7 (10 %) vastaajaa ei ollut samaa eikä eri mieltä ja 4 (5,7 %) vastaajaa oli ”täysin eri mieltä” väittämän kanssa.

Väittämän ”puolisoni tekee enemmän kotiöitä kuin minä” kanssa ”täysin samaa mieltä” oli vain 4 (5,7 %) vastaajaa. 1 (1,4 %) vastaaja oli ”melko samaa mieltä” ja 16 (22,9 %) ei ollut samaa eikä eri mieltä. Suurin osa vastaajista oli ”täysin eri mieltä”, joka sai 28 (40 %) vastausta ja ”melko erimieltä” 21 (30 %) vastausta.

”Puolisoni tekee vähemmän kotiöitä kuin minä” väittämään vastasi ”täysin samaa mieltä” 15 (21,4 %) äitiä. Enemmistö 26 (37,1 %) äitiä oli ”melko samaa mieltä väittämän kanssa”. 12 (17,1 %) vastaajista ei ollut samaa eikä eri mieltä. Vähiten kannatusta saivat vaihtoehdot ”melko eri mieltä” 9 (12,9 %) vastausta ja ”täysin eri mieltä” 8 (11,4 %) vastausta.

Väittämän ”Meillä on yhtä paljon vapaa-aikaa puolisonsa kanssa” oli ”täysin samaa mieltä” 12 (17,1 %) vastannutta äitiä samoin kuin vaihtoehdossa ”ei samaa eikä eri mieltä”. ”Melko samaa mieltä” arvioi olevansa 15 (21,4 %) äitiä. Suurin osa vastaajista 27 (38,6 %) vastasi ”melko eri mieltä” ja vähiten vastauksia 4 (5,7 %) sai vaihtoehto ”täysin eri mieltä”.

Kukaan äideistä ei ollut ”täysin samaa mieltä” väittämän ”minulla on enemmän vapaa-aikaa kuin puolisolllani” kanssa. ”Melko samaa mieltä” sai 10 (14,3 %) vastausta ja ”ei samaa eikä eri mieltä” 14 (20 %) vastausta. Suurimmat kannatukset saivat vaihtoehdot ”melko eri mieltä ja täysin eri mieltä”, jotka molemmat saivat 23 (32,9 %) vastausta.

Vain 8 (11,4 %) äideistä oli ”täysin samaa mieltä” väittämän ”puolisollani on enemmän vapaa-aikaa kuin minulla” kanssa. ”Melko samaa mieltä” sekä ”melko eri mieltä” oli molempia vastaajia 16 (22,9 %) kumpaakin vastausryhmää. Suurin osa eli 19 (27,1 %) vastaajaa ei ollut samaa eikä eri mieltä. ”Täysin eri mieltä” oli 11 (15,7 %) vastaajaa.

Lisäksi äideiltä, jotka ovat parisuhteessa, kysyttiin myös puolison työtilannetta. Lähes kaikki eli 65 (92,9 %) äitien puolisoa oli kokopäivätyössä. Seuraavaksi eniten oli työttömiä ja sairauslomalla/lomautettuja, joita oli molempia 2 (2,9 %) kappaletta kumpaakin. Vain 1 (1,4 %) vastaajan puoliso oli osa-aikatyössä. Ainoankaan äidin puoliso ei opiskellut, ollut vanhempainvapaalla tai hoitovapaalla tai hoitanut lasta kotona.

7.4 Työelämä

Taulukossa 3. käy ilmi, että 57 (76 %) vastanneista äideistä ilmoitti olevansa kokopäivätyössä ja osa-aikatyötä teki 4 (5,3 %) äitiä. Myös äitiyslomalla olevia äitejä oli 4 (5,3 %) vastaajaa. Työttömiä äitejä oli 3 (4 %) vastaajaa. Sairauslomalla/lomautettu, opiskelee tai hoitovapaalla ilmoitti olevansa jokaisessa vaihtoehdossa 2 (2,7 %) vastaajaa. Vain 1 (1,3 %) vastaaja toimi kotiäitinä.

TAULUKKO 3. Työtilanne

	Lkm	%
kokopäivätyössä	57	76,0
osa-aikatyössä	4	5,3
äitiyslomalla	4	5,3
työtön	3	4,0
hoitovapaalla	2	2,7
opiskelee	2	2,7
sairauslomalla/lomautettu	2	2,7
kotiäiti	1	1,3
Yhteensä	75	100,0

Koko-aikatyössä ja osa-aikatyössä oleville äideille (61 vastaajaa) esitettiin lisäkysymyksiä työhyvinvoinnista väittämien muodossa. Työhyvinvointia käsittelevien väittämien jälkeen oli vuorossa väittämiä työn ja perheen yhteensovittamisesta.

7.4.1 Työhyvinvointi

Väittämän ”koen jatkuvaa ja kuormittavaa stressiä työssäni” kanssa ”täysin samaa mieltä” li vain 3(4,9 %) äitiä. ”Melko samaa mieltä vastaajista oli 13 (21,3 %) ja ”ei samaa eikä eri

mieltä” 12 (19,7 %). ”Melko eri mieltä” vastanneita oli suurin osa eli 28 (45,9 %) vastaajaa. Täysin eri mieltä oli vain 5 (8,2 %).

”En koe työssäni jatkuvaa ja kuormittavaa stressiä” väitteen kanssa oli ”täysin samaa mieltä” 9 (14,8 %) vastaajaa. Saman verran vastaajia sai vaihtoehto ”ei samaa eikä eri mieltä”. Eniten vastaajia keräsi mielipide ”melko samaa mieltä”, joka sai 26 (42,6 %) vastausta. ”Täysin eri mieltä oli vain 5 (8,2 %) vastaajaa.

Vain 4 (6,6 %) vastaajaa oli ”täysin samaa mieltä” väittämän ”Olen kokenut työuupumusta” kanssa. ”Melko samaa mieltä” oli 10 (16,4 %) ja ”ei samaa eikä eri mieltä” 7 (11,5 %) vastaajaa. ”Melko eri mieltä” ja ”täysin eri meiltä” oli molempia 20 (32,8 %) vastausta.

”En koe työuupumusta” väitteen kanssa ”täysin samaa mieltä” ja ”melko samaa mieltä” oli molempia enemmistöt eli 19 (31,3 %) vastausta. ”Ei samaa eikä eri meiltä” oli 10 (16,4 %) ja ”melko eri mieltä” 9 (14,8 %) vastaajaa. Vain 4 (6,6 %) oli ”täysin eri mieltä”.

Yli puolet eli 36 (59 %) vastaajaa oli ”täysin samaa mieltä” väittämän ”pidän työstäni” kanssa ja 20 (32,8 %) oli ”melko samaa mieltä”. 3 (4,9 %) vastaajaa ei ollut samaa eikä eri mieltä ja 2 (3,3 %) vastaajaa vain oli ”melko eri meiltä”. Kukaan vastaajista ei ollut ”täysin eri mieltä” väittämän kanssa.

”En pidä työstäni” väittämän kanssa kukaan ei ollut ”täysin samaa mieltä” ja vain 3 (4,9 %) äitiä oli ”melko samaa mieltä”. Ainoastaan 1 (1,6 %) vastaaja ei ollut samaa eikä eri mieltä”. ”Melko eri mieltä” oli 16 (26,2 %) vastanneista ja enemmistö vastaajista 41 eli (67,2 %) oli täysin ”eri mieltä”.

”Täysin samaa mieltä” väittämän ”olen omistautunut työlleni” kanssa oli 17 (27,9 %) vastaajaa. Suurimman vastausmäärän eli 29 (47,5 %) vastausta sai vaihtoehto ”melko samaa mieltä”. ”Ei samaa eikä eri mieltä” oli 11 (18 %) vastausta. Vain 3 (4,9 %) oli ”melko eri mieltä” ja ainoastaan 1 (1,6 %) vastaaja oli ”täysin eri mieltä”.

Vain 1 (1,6 %) vastasi ”täysin samaa mieltä” väittämään ”en ole omistautunut työlleni”. Myös ”melko samaa mieltä” sai vähäiset 4 (6,6 %) vastausta ja samoin kuin ”ei samaa eikä eri mieltä” 8 (13,1 %) vastausta. Suurimmat vastausmäärät olivat vaihtoehtoissa ”melko eri mieltä”, joka sai 22 (36,1 %) vastausta ja ”täysin eri mieltä” 26 (4,6 %) vastausta.

”Työni on innostavaa” väitteeseen enemmistö 29 (47,5 %) vastaajaa vastasi ”täysin samaa mieltä”. Myös ”melko samaa mieltä” vaihtoehto sai 23 (37,7 %) vastausta. 7 (11,5 %) vastaajaa ei ollut samaa eikä eri mieltä. Molemmat sekä ”melko eri mieltä” että ”täysin eri mieltä” saivat molemmat 1 (1,6 %) vastauksen.

”Työni ei ole innostavaa” sai vain 1 (1,6 %) ”täysin samaa mieltä” vastauksen ja ”melko samaa mieltä” vain 2 (3,3 %) vastaajaa. ”Ei samaa eikä eri mieltä” sai sekin vain 5 (8,2 %) vastausta. ”Melko eri mieltä” oli 19 (31,3 %) vastaajaa ja yli puolet 34 (55,7 %) oli ”täysin eri mieltä”.

7.4.2 Työn ja perheen yhteensovittaminen

”Työn ja perheen yhteen sovittaminen on vaikeaa” väittämä sai vain 2 (3,3 %) ”täysin samaa mieltä” vastausta (TAULUKKO 4.). Vaihtoehto ”melko samaa mieltä” sai suurimman määrän eli 22 (36,1 %) vastausta. 16 (26,2 %) vastaajaa ei ollut samaa eikä eri mieltä. 15 (24,6 %) vastaajaa oli ”melko eri mieltä” väittämän kanssa ja 6 (9,8 %) vastaajaa oli ”täysin eri mieltä”.

TAULUKKO 4. Työn ja perheen yhteensovittaminen on vaikeaa

	Lkm	%
täysin samaa mieltä	2	3,3
melko samaa mieltä	22	36,1
ei samaa eikä eri mieltä	16	26,2
melko eri mieltä	15	24,6
täysin eri mieltä	6	9,8
Yhteensä	61	100,0

Väittämän ”olen löytänyt työn ja perheen välille tasa-painon” kanssa täysin samaa mieltä” oli 7 (11,5 %) vastaajaa. Yli puolet eli enemmistö vastaajista 33 (54,1 %) oli ”melko samaa mieltä”. ”Ei samaa eikä eri mieltä” oli 12 (19,7 %) ja ”melko eri mieltä” 9 (14,8 %) vastaajaa. Kukaan ei ollut täysin eri mieltä väittämän kanssa.

TAULUKKO 5. Olen löytänyt työn ja perheen välille tasapainon

	Lkm	%
täysin samaa mieltä	7	11,5
melko samaa mieltä	33	54,1
ei samaa eikä eri mieltä	12	19,7
melko eri mieltä	9	14,8
Yhteensä	61	100,0

Väittämään ”aikani ei riitä kaikkeen” (TAULUKKO 6.) suurin osa eli 28 (45,9 %) vastaajaa oli ”täysin samaa mieltä” ja 26 (42,6 %) vastaajaa ”melko samaa mieltä”. 2 (3,3 %) ei ollut samaa eikä eri mieltä. ”Melko eri mieltä” oli 4 (6,6 %) vastaajaa ja ”täysin eri mieltä” vain 1 (1,6 %) vastaaja.

TAULUKKO 6. Aikani ei riitä kaikkeen

	Lkm	%
täysin samaa mieltä	28	45,9
melko samaa mieltä	26	42,6
ei samaa eikä eri mieltä	2	3,3
melko eri mieltä	4	6,6
täysin eri mieltä	1	1,6
Yhteensä	61	100,0

Väittämään ”lapset saavat minulta riittävästi aikaa” ääripäävastaukset eivät saaneet paljoa kannatusta. ”Täysin samaa mieltä” oli 5 (8,2 %) vastaajista ja ”täysin eri mieltä” 2 (3,3 %). Eniten vastauksia sai ”melko samaa mieltä” 21 (34,4 %). ”Ei samaa eikä eri mieltä” oli 15 (24,6 %) vastaajaa ja ”melko eri mieltä” 18 (29,5 %) vastaajaa.

”Työ vie liikaa aikaa perheeltä” väittämän kanssa ”täysin samaa mieltä” oli 8 (13,1 %) vastaajaa. Enemmistö eli 21 (34,4 %) vastaajista oli ”melko samaa mieltä”. ”Melko eri mieltä” ja ”ei samaa eikä eri mieltä” saivat molemmat 13 (21,3 %) vastausta. ”Täysin eri mieltä väitteen kanssa oli 6 (9,8 %) vastaajaa.

Väittämän ”lapset estävät uralla etenemistäni” vastasi ”täysin samaa mieltä” ja ”melko samaa mieltä” 2 (3,3 %) vastaajaa kumpaakin. 4 (6,6 %) vastasi ”ei samaa eikä eri mieltä”. ”Melko eri mieltä” vastasi olevansa 16 (26,2 %) ja reilu enemmistö eli 37 (60,7 %) vastaajaa oli ”täysin eri mieltä”.

10 (16,4 %) kertoi olevansa ”täysin samaa mieltä” väittämän ”saan työstä lisävoimia arkeen” kanssa. Enemmistö eli 30 (49,2 %) vastaajaa oli ”melko samaa mieltä”. 14 (23 %) vastaajista ei ollut samaa eikä eri mieltä. 5 (8,2 %) vastaajaa oli ”melko eri mieltä” ja vain 2 (3,3 %) vastaajaa oli ”täysin eri mieltä” väittämän kanssa.

”Lasten päivähoidon mahdollistaa työssä käymiseni” väitteen kanssa ”täysin samaa mieltä” oli yli puolet eli 41 (67,2 %) vastaajaa ja ”melko samaa mieltä” oli 12 (19,7 %) vastaajaa. ”Ei samaa eikä eri mieltä” ilmoitti olevansa 4 (6,6 %) vastaajaa. ”Melko eri mieltä” ja ”täysin eri mieltä” oli molempia 2 (3,3 %) vastausta.

”Työyhteisöni suhtautuu myönteisesti vanhemmuuteeni” väittämän kanssa ”täysin samaa mieltä” oli enemmistö 28 (45,9 %) äitiä. Myös ”melko samaa mieltä” sai edellä mainitun lisäksi monta 26 (42,6 %) vastausta. 6 (9,8 %) ei ollut samaa eikä eri mieltä ja vain 1 (1,6 %) oli ”melko eri mieltä”. Kukaan ei ollut ”täysin eri mieltä” väittämän kanssa.

7.5 Perheille suunnatut tukimuodot

Kysymyksessä kokevatko äidit perheille suunnatut tukimuodot riittäviksi, vastaukset jakaantuivat melko tasan. 37 (49,3 %) vastaajaa koki, että tukimuodot olivat riittäviä ja 38 (50,7 %) vastaajan mielestä ne taas eivät olleet riittäviä.

Kyselylomakkeen viimeisessä, avoimessa kohdassa vastaajat pystyivät perustelemaan perheille suunnattujen tukimuotojen riittämättömyyttä. Yhteensä perusteluja tuli 36 kappaletta. Kahta vastaajaa lukuun ottamatta kaikki, jotka olivat kokeneet tukimuodot riittämättömiksi, perustelivat mielipidettään. Keräsin perusteluvastausten pohjalta sisällönerittelyn avulla Excel-ohjelmaan taulukon, josta käy ilmi vastauksissa ilmenneet perustelut ja niiden esiintyminen (TAULUKKO 7.). Yksi vastaus voi näkyä useammassa taulukon kohdassa.

TAULUKKO 7. Tukimuotojen riittämättömyyden perustelut ja niiden esiintyminen vastauksissa

	Lkm
Tukimuotoja yleensä tulisi korottaa	11
Kotihoidontuki riittämätön	10
Lapsilisä liian pieni	10
Päivähoitomaksut liian korkeat	5
Rahat tiukalla	4
Haluaisi hoitaa lapsia kotona jos se olisi mahdollista	3
Erytisesti yksinhuoltajien lisät liian pieniä	2
Haluaisi vähentää työtunteja, mutta ei ole taloudellisesti mahdollista	1
Täyspäiväinen opiskelu ei taloudellisesti	1
Ei mahdollisuutta lastensuojelun tai kotipalvelun palveluille	1
Isommat lapset isommat menot	1
Epäoikeudenmukainen verotus suurperheille	1
Epäoikeudenmukainen verotus yksinhuoltajille	1
Toimeentulotukea vaikea saada	1

Monet vastaajat kokivat yleisesti tukimuodot riittämättömiksi. Eniten tukimuotojen riittämättömyyttä perusteltiin selkeästi kotihoidontuen riittämättömyydellä, joka mainittiin kymmenessä vastauksessa samoin kuin lapsilisän pienuus.

Viidessä vastauksessa vastaajat kokivat päivähoitomaksut liian korkeiksi ja muutama vastaaja mainitsikin, että lapsilisät menevät päivähoitomaksujen hoitamiseen lähes kokonaan. Neljässä vastauksessa vastaajat kokivat tämänhetkisen rahatilanteensa hyvin tiukaksi ja että suurempiin hankintoihin ei ole varaa. Kolme vastaajaa sanoi haluavansa hoitaa lapsia kotona, mutta se ei ole taloudellisesti mahdollista vaan heidän on käytävä ansiotyössä.

Kahden vastaajan mielestä lastensuojelun ja kotipalvelun palvelut eivät ole heidän saatavilla tai ne on otettu pois vaikka tarvetta ja kysyntää niille olisi.

Kaksi vastaajaa koki, että yksinhuoltajille erityisesti suunnatut lisät ovat liian pieniä. Seuraava kommentti kiteyttää erään yksinhuoltajaäidin mielipiteen tukimuodoista ja elämäntilanteestaan.

Yksinhuoltajana esim. asumismenot ovat suhteessa suurempia kuin parisuhhteessa asuvilla. Suurempiin hankintoihin ei ole varaa ja lasten harrastuksetkin maksaa paljon. Kodinhoitopalvelut lapsiperheille otettu pois ja niitä etenkin yksinhuoltajat todella tarvitsisivat. Verotuksessa tulisi myös huomioida yksinhuoltajuus. Vuokrat ja kaikki ruoan hinnat ym. nousee koko ajan, mutta palkat eivät nouse. Toimeentulotukea on lähes mahdoton saada - olen yrittänyt! Tuntuu, että Suomessa tuetaan maahanmuuttajia ja alkoholisteja enemmän kuin tavallisia pienituloisia perheitä!

8 YHTEENVETO

Opinnäytetyössäni käsittelin Kallion alueen äitien kokemuksia perheen ja työn yhteen sovittamisesta. Kyselyyn vastasi yhteensä 75 äitiä, joka on 56 prosenttia kaikista kyselyn tavoittaneista vastaajista.

Kyselyyn osaa otti eniten yli 30-vuotiaita kahden lapsen äitejä, jotka olivat lähes kaikki avo- tai avioliitossa ydinperheessä. Äidit olivat myös lähes poikkeuksetta koulutettuja, sillä suurin osa oli suorittanut joko opisto- tai ammattikorkeakoulututkinnon tai ammatillisen koulutuksen.

Lähes kaikki äidit olivat tulleet äidiksi biologisen äitiyden kautta ja lapsen hankintaa ei ollut jouduttu pääasiassa lykkäämään. Ensimmäisen lapsen syntymän aikaan äidit ovat olleet keskimäärin 24-vuotiaita.

Vastaajien puoliset olivat melkein poikkeuksetta kokopäivätyössä. Enemmistö vastaajista oli myös täysin tyytyväisessä parisuhteessa tällä hetkellä. Kukaan vastaaja ei ollut täysin tyytymätön. Äidit olivat myös melko samaa mieltä, että kotiyöt jakautuvat tasaisesti puolisoitten välille. Puolisot eivät tee enempää kotitöitä kuin äidit ja vähemmän kotitöitä tekevästä puolisoista oltiin eniten melko samaa mieltä. Vapaa-ajan jakautumisesta puolisoitten välille tasan vastaajat olivat eniten melko eri mieltä. Kellään äidillä ei ollut enemmän vapaa-aikaa kuin puolisoillaan, kun taas puolison vapaa-ajan suurempaan määrään ei osattu ottaa kantaa.

Lähes kaikki äidit olivat mukana työelämässä ja heidän työhyvinvoinnistaan sai hyvin positiivisen kuvan. Suurin osa ei kokenut ollenkaan kuormittavaa stressiä työssään. Työtyytyväisyyttä eli työstään pitävänä ilmoitti suurin osa äideistä. Kukaan ei ollut sellaisessa työssä, josta ei pitänyt ollenkaan. Työhönsä melko sitoutuneita äitejä oli huomattava enemmistö verrattuna äiteihin, jotka eivät sitoudu työhönsä. Työn imua koki myös suurin osa äideistä.

Suurin osa äideistä oli melko samaa mieltä siitä, että perhe ja työ on vaikeaa sovittaa yhteen samoin kuin he, jotka olivat löytäneet tasapainon perheen ja työn välille. Ajankäytön

hallinnassa ilmeni sen sijaan ongelmia, sillä suurin osa koki, että heidän aikansa ei riitä kaikkeen. Melko samaa mieltä oltiin siitä, että lapset saavat riittävästi aikaa äidiltään ja että työ vie liikaa aikaa perheeltä. Suurin osa oli yhtä mieltä siitä, että lapset eivät ole este ural- la etenemiseen, mutta kuitenkin kaksi äitiä oli täysin toista mieltä väittämän kanssa. Työstä lisävoimia arkeen kertoi saavansa suurin osa äideistä. Enemmistö äitien työpaikosta osoit- tautui perhemyönteiseksi, sillä äitien vanhemmuuteen suhtauduttiin suurimmaksi osaksi positiivisesti. Suurin osa äideistä myös ilmoitti, että lastenpäivähoidon ansiosta heidän on mahdollista olla mukana työelämässä.

Perheille suunnattujen tukimuotojen riittävyttä koskevassa kysymyksessä vastaukset ja- kaantuivat lähes tasan molempien vaihtoehtojen välille. Tukimuotoja ei kokenut riittäviksi ainoastaan yksi vastaaja enemmän kuin tukimuodot riittäviksi kokeneet. Kahta vastaajaa lukuun ottamatta, kaikki kielteisesti vastanneet perustelivat mielipidettään. Perusteluita eniten sai yleisesti tukimuotojen korottaminen, kotihoidontuen riittämättömyys ja lapsi- lisän pienuus.

9 POHDINTA

Opinnäytetyöni tarkoitus oli selvittää äitien kokemuksia työn ja perheen yhteensovittamisesta. Menetelmänä toimi kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus, jonka toteutin sähköpostikyselynä. Kyselylomakkeen kysymykset koskivat äitiyttä, perhettä, parisuhdetta, työtä sekä perheen ja työn yhdistämistä. Tulosten käsittelyssä käytin SPSS-ohjelmaa ja sisällynerittelyä. Tutkimusongelmana toimi seuraava kysymys: Miten äidit kokevat työn ja perheen yhteensovittamisen?

Tuloksista kävi ilmi, että perheen ja työn yhdistäminen Kallion alueen äideillä ei tuota pääosin suuria ongelmia. Sen sijaan haastetta tuottaa yleensä ajan riittäminen kaikkeen, mutta työstä koettiin saavan voimia arjen pyörittämiseen. Positiivista oli huomata, että vaikka suurin osa niin äideistä kuin heidän puolisoistaan oli kokopäivätyössä, arjen ja ansiotyön yhdistäminen ei tuottanut heille hankaluuksia ja lapsille oli riittävästi aikaa. Oli myös yllättävää, että muutamassa vastauksessa lapset koettiin uralla etenemisen esteeksi. Ehkä tämä kertoo siitä, että heidän tapauksessaan työn merkitys on ajanut perheen edelle. Työyhteisöjen myönteinen suhtautuminen vanhemmuuteen auttaa varmaan omalta osaltaan, että työssä viihdytään ja arjen sekä ansiotyön yhdistäminen toimii.

Opinnäytetyöni tulokset ovat paljon positiivisempia verrattaessa kappaleeseen, jossa kerroin aikaisemmista tutkimuksista, joissa perheen ja työn yhdistäminen koettiin haastavammaksi. Aiemmissa tutkimuksissa on otettu myös isän mielipide huomioon, joten isien mielipiteistä voisi teettää oman tutkimuksen, mitä voitaisiin verrata saamiini tuloksiin. Olisi myös mielenkiintoista selvittää miten työpaikat tukevat äitien vanhemmuutta ja millaisin keinoin äidit ovat saaneet työn ja perhe-elämän tasapainoon. Näillä kysymyksillä voisi saada esimerkiksi hyviä käytänteitä, joita voitaisiin hyödyntää tulevilla hyvinvointiohjelmissa. Tutkimukselleni voisi siis toteuttaa erilaisia jatkotutkimuksia.

Tietoperusta ja tulokset olivat pääosin yhteneväisiä. Se, että suurin osa vastaajista eli avotai avioliitossa ydinperheessä, eikä esimerkiksi ainutkaan vastaaja kuulunut sateenkaari perheisiin ja yksinhuoltajia oli vähäisesti, saattaa johtua siitä, että Kallio on voimakkaasti uskonnollista, lestadiolaista aluetta ja lestadiolainen elämänmuoto on muun muassa hyvin

perhekeskeistä (Suomen evankelisluterilainen kirkko 2012). Tutkimukseni onkin siis hyvin paikkasidonnaista. Jos kysely olisi teetetty vaikka Manner-Suomessa, tulokset olisivat saattaneet olla ehkä hieman erilaisia.

Tutkimuksen toteuttaminen anonymisti lisää varmasti omalta osaltaan tutkimuksen luotettavuutta, sillä herkästä aiheesta kysyttäessä on helpompaa vastata nimettömänä, jolloin tulokset voivat olla todellisempia. Olen pyrkinyt myös kyselylomakkeessa siihen, että kysymykset ovat mahdollisimman yksinkertaisia, jotta väärinymmärryksiltä vältyttäisiin. Kyselylomakkeen tekeminen oli hyvin haastavaa, mutta opettavaista, sillä kaikenlaiset vastaajat ja vastukset tuli ottaa huomioon. Kyselylomakkeen validius eli pätevyys tarkoittaa tutkimusta arvioidessa sitä, että kyselyn mittaa kysyttyä asiaa ja vastaaja on ymmärtänyt oikein mitä kysymyksissä kysytään (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2010, 231–232).

Tätä ensimmäistä opinnäytetyötutkimustani tehdessä tutkimusprosessi opetti minulle paljon. Aiheen selkeä rajaaminen helpottaa paljon tutkimusta ja minun olisi pitänyt tehdä se vielä selkeämmin alussa. Luulen, että suurempi vastausjoukko olisi voinut antaa monipuolisempia vastauksia, joita olisi voinut taulukoida ristiin. Nyt vastausten ristiintaulukoiminen ei olisi tuottanut kovinkaan yleistettäviä vastauksia. Vastausprosenttia olisi voinut myös kasvattaa se, että kysely olisi voinut toteuttaa heti sähköpostiosoitteiden keräämisen jälkeen. Nyt se ei kuitenkaan ollut mahdollista.

Tällä opinnäytetyöllä halusin tutkia äitien työssä käymistä. Itse koen nyt, että perheen ja työn yhdistämistä tulisi edistää kaikin mahdollisin keinoin. Oma äitini on ollut kotiäiti ja itse tulen olemaan luultavimmin työssä käyvä äiti, joten tutkimuksen tekeminen tästä aiheesta oli henkilökohtaisesti hyvin kiinnostavaa. Opinnäytetyön avulla olen saanut myös uusia näkökulmia äitien työssä käymiseen, mikä tulee varmasti näkymään tulevassa ammatissani varhaiskasvatuksen kentällä

Opinnäytetyöstäni saatu tieto kertoo, että kyselyyni vastanneet äidit Kallion alueella ovat saaneet hyvin elämässään perheen ja työn osa-alueet tasa-painoon.

LÄHTEET

- Deans, A.(toim.). 2010. Suuri äitiyskirja. Uusi päivitetty ja laajennettu painos. Suomensos: Kustannusosakeyhtiö Perhemediat Oy. London: Carrroll & Brown Limited.
- Feldt, T., Mäkikangas, A. & Kokko, K. 2008. Persoonallisuus ja työhyvinvointi. Teoksessa Kinnunen, U. Feldt, T. & Mauno, S. (toim.). Työ leipälajina. Työhyvinvoinnin psykologiset perusteet. 2. painos. Juva: PS-kustannus. 75–94.
- Haaparanta, P. 2010. Globalisaatio ja naisen asema. Teoksessa Halko, M-L. Mikkola, A. & Ruuskanen, O-P. (toim.). Naiset, miehet ja talous. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press. 234–263.
- Hirsjärvi, S. Remes, P. & Sajavaara, P. 2010. Tutki ja kirjoita. 15.–16. painos. Helsinki: Kustannus Osakeyhtiö Tammi.
- Hokkanen, T. 2002. ”Sitä eletään sitä eronneen perheen elämää”. Teoksessa Rönkä, A. & Kinnunen, U. (toim.). Perhe- ja vanhemmuus. Suomalainen perhe-elämä ja sen tukeminen. Keuruu: PS-kustannus. 119–140.
- Jallinoja, R. 2006. Perheen vastaisku. Familistista käännettä jäljittämässä. Helsinki: Gaudeamus Kirja. Oy Yliopistokustannus University Press Finland Ltd.
- Karhumäki, A. 2009a. Monikkoperheiden hyvinvoinnin tukeminen. Teoksessa Lammi-Taskula, J. Karvonen, S. & Ahlström, A. (toim.). Lapsiperheiden hyvinvointi 2009. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. 128–137.
- Karhumäki, A. 2009b. Sateenkaariperheiden lasten hyvinvointi. Teoksessa Lammi-Taskula, J. Karvonen, S. & Ahlström, A. (toim.). Lapsiperheiden hyvinvointi 2009. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. 138–148.
- Kinnunen, U. & Feldt, T. 2008. Stressi työelämässä. Teoksessa Kinnunen, U. Feldt, T. & Mauno, S. (toim.). Työ leipälajina. Työhyvinvoinnin psykologiset perusteet. 2. painos. Juva: PS-kustannus. 13–37.
- Kinnunen, U., Feldt, M. & Mauno, S. 2008. Työelämän muutossuunnat. Teoksessa Kinnunen, U. Feldt, T. & Mauno, S. (toim.). Työ leipälajina. Työhyvinvoinnin psykologiset perusteet. 2. painos. Juva: PS-kustannus. 7-10.
- Kinnunen, U. & Hättinen, M. 2008. Työuupumus ja jaksaminen työelämässä. Teoksessa Kinnunen, U. Feldt, T. & Mauno, S. (toim.). Työ leipälajina. Työhyvinvoinnin psykologiset perusteet. 2. painos. Juva: PS-kustannus. 38–55.
- Kinnunen, U., Malinen, K. & Laitinen, K. 2009. Työn ja perheen yhteensovittaminen: perheiden kokemuksia ja ratkaisuja. Teoksessa Rönkä, A., Mallinen, K. & Lämsä, T. (toim.).

Perhe-elämän paletti. Vanhempana ja puolisona vaihtelevassa arjessa. Jyväskylä: PS-kustannus. 125–147.

Kinnunen, U. & Mauno, S. 2002. Työ ja perhe-elämä vanhempien ja lasten näkökulmasta. Teoksessa Rönkä, A. & Kinnunen, U. (toim.). Perhe- ja vanhemmuus. Suomalainen perhe-elämä ja sen tukeminen. Keuruu: PS-kustannus. 99–118.

Kivimäki, R. 2003. Perhe tuli työelämään. Teoksessa Forsberg, H. & Nätkin, R. Perhe murroksessa. Kriittisen perhetutkimuksen jäljillä. Helsinki: Gaudeamus University Press. 186-201.

Kokko, K. 2008. Työttömyys ja psyykinen pahoinvointi: altistumista ja seurauksia. Teoksessa Kinnunen, U. Feldt, T. & Mauno, S. (toim.). Työ leipälajina. Työhyvinvoinnin psykologiset perusteet. 2. painos. Juva: PS-kustannus. 200-227.

Kostiainen, E. 2007. Yksinhuoltajat suomalaisilla työmarkkinoilla. Teoksessa Kauppinen, K. & Evans, J. (toim.). Monikko – tasa-arvo monimuotoisissa työyhteisöissä. Helsinki: ESR, 105–111.

Lammi-Taskula, J. Karvonen, S. & Ahlström, A. (toim.). 2009. Lapsiperheiden hyvinvointi 2009. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinninlaitos.

Lammi-Taskula, J. & Salmi, M. 2009a. Työ, perhe ja hyvinvointi. Teoksessa Lammi-Taskula, J. Karvonen, S. & Ahlström, A. (toim.). 2009. Lapsiperheiden hyvinvointi 2009. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. 38- 48.

Lammi-Taskula, J. & Salmi, M. 2009b. Työnjako ja tyytyväisyys parisuhteeseen pikkulapsiperheissä. Teoksessa Lammi-Taskula, J. Karvonen, S. & Ahlström, A. (toim.). Lapsiperheiden hyvinvointi 2009. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. 50–57.

Lammi-Taskula, J., Salmi, M. & Parrukoski, S. 2009. Työ, perhe ja tasa-arvo. Sosiaali- ja terveysministeriön selvityksiä 2009: 55. Www-dokumentti. Saatavissa: http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=1082856&name=DLFE-10783.pdf Luettu: 23.2.2012.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2010–2013. 2010. Alavieskan kunta, Nivalan kaupunki, Sievin kunta, Ylivieskan kaupunki ja Peruspalvelukuntayhtymä Kallio.

Liinamaa, A. 2004. Hiekkalaatikon haastajat – äitien keskustelua ja vertaistukea internetin kautta. Jyväskylän yliopiston kasvatustieteen laitos pro gradu-tutkielma. Www-dokumentti. Saatavissa: <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/8857/G0000641.pdf?se> Luettu 21.2.2012.

Lindholm, M. 2005. Lapsi, perhe ja yhteisö. Teoksessa Koistinen, P., Ruuskanen, S. & Surakka, T. (toim.) Lasten ja nuorten hoitotyön käsikirja. 1.-2. painos. Helsinki: Kustannus Osakeyhtiö Tammi. 14–29.

- Malinen, K. & Sevón, E. 2009. Parisuhteen hoitaminen: suhteiden arkea vai irtiottoja arjesta? Teoksessa Rönkä, A., Mallinen, K. & Lämsä, T. (toim.). Perhe-elämän paletti. Vanhempana ja puolisona vaihtelevassa arjessa. Jyväskylä: PS-kustannus. 149–176.
- Mannerheimin Lastensuojeluliitto. 2008. Hyvinvointiohjelma. Www-dokumentti. saatavissa: <https://mll-fi-bin.directo.fi/@Bin/f145adbd21187e362c24eef43a50db/1330331267/application/pdf/6060083/Hyvinvointiohjelma.pdf> Luettu 27.2.2012.
- Mannerheimin Lastensuojeluliitto. 2009. Kuntaohjelma 2009–2015. Www-dokumentti. Saatavissa: <https://mll-fi-bin.directo.fi/@Bin/786bfa126edee4bb76e5f00f3a5f2bca/1330328032/application/pdf/8020791/Kuntaohjelma.pdf> Luettu 27.2.2012.
- Miettinen, A. & Rotkirich, A. 2012. Yhteistä aikaa etsimässä. Lapsiperheiden ajankäyttö 2000-luvulla. Perhebarometri. Väestöliitto. Väestöntutkimuslaitos. Katsauksia E 42/2012. Helsinki: VL-markkinointi Oy.
- Mikkola, A. 2010. Sukupuolten tasa-arvon ja taloudellisen kehityksen vuorovaikutus. Teoksessa Halko, M-L. Mikkola, A. & Ruuskanen, O-P. (toim.). Naiset, miehet ja talous. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press. 213–233.
- Moisio, E. 2010. Perheen ja työn yhtensovittaminen. Teoksessa Halko, M-L. Mikkola, A. & Ruuskanen, O-P. (toim.). Naiset, miehet ja talous. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press. 180–193.
- Mäkikangas, A., Feldt, T. & Kinnunen, U. 2008. Positiivisen psykologian näkökulma työhön ja hyvinvointiin. Teoksessa Kinnunen, U. Feldt, T. & Mauno, S. (toim.). Työ leipälajina. Työhyvinvoinnin psykologiset perusteet. 2. painos. Juva: PS-kustannus. 56-73.
- Paananen, P. 2002. Saako haikara tulla käymään? Suomalaisen lastenhankinnan ihanteet ja todellisuus. Perhebarometri. Väestöliitto. Väestöntutkimuslaitos. Katsauksia E 14/2002.
- Peruspalvelukuntayhtymä Kallio. 2012. Peruspalvelukuntayhtymä Kallion kotisivut. Www-dokumentti. Saatavissa: http://www.kalliopp.fi/index.asp?l=kallio&menu_id=11898 Luettu 21.2.2012.
- Piha, K. 2011. Äitijohtaja. 2. painos. Helsinki: Talentum.
- Pylkkänen, E. 2009. Yksinhuoltaja perheiden rankempi taakka. Teoksessa Lammi-Taskula, J. Karvonen, S. & Ahlström, A. (toim.). Lapsiperheiden hyvinvointi 2009. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. 94–103
- Rantanen, J. & Kinnunen, U. 2008. Työ, perhe-elämä ja hyvinvointi. Teoksessa Kinnunen, U. Feldt, T. & Mauno, S. (toim.). Työ leipälajina. Työhyvinvoinnin psykologiset perusteet. 2. painos. Juva: PS-kustannus. 229–264.

- Ritala-Koskinen, A. 2002. (Uus)perhe lapsen silmin. Teoksessa Forsberg, H. & Nätkin, R. Perhe murroksessa. Kriittisen perhetutkimuksen jäljillä. 121–139.
- Ruuskanen, O-P. 2010. Kulutuksen, ajan ja hyvinvoinnin jakautuminen perheessä. Teoksessa Halko, M-L. Mikkola, A. & Ruuskanen, O-P. (toim.). Naiset, miehet ja talous. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press. 71–85.
- Rönkä, A. & Kinnunen, U. 2002. Johdanto. Teoksessa Rönkä, A. & Kinnunen, U. (toim.). Perhe- ja vanhemmuus. Suomalainen perhe-elämä ja sen tukeminen. Keuruu: PS-kustannus.
- Rönkä, A., Kinnunen, U. & Sallinen, M. 2008. Lapset, vanhempien työ ja perheen arki. Teoksessa Kinnunen, U. Feldt, T. & Mauno, S. (toim.). Työ leipälajina. Työhyvinvoinnin psykologiset perusteet. 2. painos. Juva: PS-kustannus. 287-309.
- Rönkä, A., Mallinen, K. & Lämsä, T. (toim.). 2009. Perhe-elämän paletti. Vanhempana ja puolisona vaihtelevassa arjessa. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Sevón, E. & Huttunen, J. 2002. Odottavan äidin vastuu. Teoksessa Rönkä, A. & Kinnunen, U. (toim.). Perhe- ja vanhemmuus. Suomalainen perhe-elämä ja sen tukeminen. Keuruu: PS-kustannus. 72–98.
- Sillanpää, S. 2010. Varhaisen vuorovaikutuksen haasteet monikkoperheissä. Mikkelin ammattikorkeakoulun opinnäytetyö. Www-dokumentti. Saatavissa: https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/22647/susanna_sillanpaa.pdf?sequence=1 Luettu 6.3.2012.
- Sosiaali- ja terveysministeriö. 2007. Hyvinvointi 2015 – ohjelma. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2007: 3. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://pre20090115.stm.fi/ak1171526287050/passthru.pdf> Luettu 27.2.2012.
- Sosiaali- ja terveysministeriö. 2012. Sosiaali- ja terveysministeriön kunnallinen kehittämisohjelma KASTE 2012–2015. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2012:1. Www-dokumentti. Saatavissa: http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=5197397&name=DLFE-18303.pdf Luettu 27.2.2012.
- Suomen evankelisluterilainen kirkko. 2012. Aamenesta öylättiin: Lestadiolaisuus. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.ev12.fi/sanasto/index.php/Lestadiolaisuus> Luettu 29.3.2012.
- Tilastokeskus. 2009. Kuvio Miesten ja naisten ammattijakauma 2009. Tilastokeskuksen sivuilla osassa Naisten ja miesten työt. Www-dokumentti. Saatavissa: http://www.stat.fi/til/tyokay/2009/04/tyokay_2009_04_2011-11-28_kat_001_fi.html Luettu 7.3.2012.

- Tilastokeskus. 2010. Vuosikatsaus 2010. 1. Lapseton aviopari edelleen Suomen yleisin perhetyyppi. Www-dokumentti. Saatavissa: http://www.stat.fi/til/perh/2010/02/perh_2010_02_2011-11-30_kat_001_fi.html Luettu 7.3.2012.
- Vilka, H. 2009. Tutki ja kehitä. 1.-3. painos. Jyväskylä: Kustannus Osakeyhtiö Tammi.
- Virtala, A. 2001. Family planning among university students in Finland. Tampereen Yliopiston väitöskirja. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://acta.uta.fi/pdf/978-951-44-6888-9.pdf> Luettu 23.2.2012.
- Vuori, J. 2003. Äitiyden ainekset. Teoksessa Forsberg, H. & Nätkin, R. Perhe murroksessa. Kriittisen perhetutkimuksen jäljillä. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press. 39–63.
- Väestöliitto. 2012a. Perhebarometri. Www-dokumentti. Saatavissa: http://www.vaestoliitto.fi/tieto_ja_tutkimus/vaestontutkimuslaitos/perhetutkimus/perhebarometri2/ Luettu: 22.2.2012.
- Väestöliitto. 2012b. Perheystävällinen työpaikka – hanke (2011–2013). Www-dokumentti. Saatavissa: http://www.vaestoliitto.fi/tieto_ja_tutkimus/vaestontutkimuslaitos/perhetutkimus/perheystavallinen-tyopaikka/perheystavallinen-tyopaikka-hank/ Luettu 22.2.2012.
- Väestöliitto. 2012c. Perheystävällisiä käytäntöjä. Www-dokumentti. Saatavissa: http://www.vaestoliitto.fi/tieto_ja_tutkimus/vaestontutkimuslaitos/perhetutkimus/perheystavallinen-tyopaikka/tyoajan_joustot_perheystavallise/perheystavallisyys/perheystavallisia-kaytantoja/ Luettu: 22.2.2012.
- Yle. 2009. Nina Mikkonen ja Jarkko Tontti Väittelevät lasten päivähoidosta. Toimittajat: Hursti, A. & Nyberg, A. Aamu-tv. TV 1. Production House/YLE. Esitetty 17.1.2009.

Peruspalvelukuntayhtymä VIRANHALTIJAPÄÄTÖS
Kallio
Hyvinvointipalvelut

Viranhaltija:
 Hyvinvointipalvelujohtaja

Päivämäärä Pykälä
 15.06.2010 21

Asia:	Tutkimusluvan myöntäminen Enni Taljalle	
Perustelut:	Enni Talja anoo tutkimuslupaa Sosiaalialan koulutusohjelmaan liittyvän opinnäytetyön tekemistä varten. Taljan tutkimuksen tarkoituksena on selvittää työn merkitystä äideille (tutkimuksen nimi "Äidit ja työ"). Tutkimus suoritetaan kyselylomaketta käyttäen joko postitse tai sähköpostilla Webropolin kautta ja tutkimuksen kohderyhmänä ovat äidit joiden lapsi/lapset ovat päivähoitossa Kallion alueella. Kallion päiväkotien palvelupäällikkö puoltaa hakemusta.	
Päätös:	Myönnetään Enni Taljalle lupa kyselytutkimuksen tekemistä varten kohteena äidit joiden lapsi/lapset ovat hoidossa päiväkodissa Kallion alueella.	
Allekirjoitus:	Hyvinvointipalvelujohtaja Jarmo Kivimäki	
Pöytäkirjan nähtävänäpito	Tämä päätös on yleisesti nähtävänä päätöksentekijän virkahuoneessa päätöspäivän jälkeisenä tiistaina klo 9-12 .	
Oikaisuvaatimus	Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa tai kunnan jäsen.	
Oikaisuvaatimusviranomainen	Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, osoite ja postiosoit Johtokunta Vierimaantie 5 84100 YLIVIESKA	
Oikaisuvaatimusaika, sisältö ja toimittaminen	Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava. Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä.	
Tiedoksianto	Kenelle: ☐ Lähetetty postitse saantitodistusta vastaan ☐ Lähetetty postitse tavallisena kirjeenä ☐ Muulla tavoin	Pvm: 15.6.2010 ☐ Luovutettu: Vastaanottajan allekirjoitus
Täytäntöönpanoa varten tiedoksi	Pvm: 15.6.2010 Nimi:	Sähköpostiosoite:

Hei äidit!

Olen sosionomi (AMK) -opiskelija Ylivieskasta ja teen opinnäytetyötä Kallion alueella aiheesta "Äidit ja työ". Toteutan tutkimukseni anonyyminä sähköpostikyselynä ja tarvitsisin sinun sähköpostiosoitteesi. Kyselyyn vastanneet voivat halutessaan vielä osallistua lahjakortin arvontaan. Kiitos jo etukäteen!

Terveisin Enni Talja

.....

Sähköpostiosoitteeni, johon kyselyn voi lähettää:

Arvontaa varten:

nimeni: _____

osoitteeni: _____

Palautus päiväkodille, josta kaavake toimitetaan minulle

KYSELYLOMAKE

Arvoisa äiti!

Tervetuloa vastaamaan työn ja perhe-elämän yhteensovittamista koskevaan opinnäytetyökyselyyn. Olen neljännen vuoden sosionomi (AMK) -opiskelija ja teen opinnäytetyötä Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulussa. Aiheeni on perhe-elämän ja työn yhteensovittaminen äitien näkökulmasta.

Olen saanut sähköpostiosoitteesi syksyllä 2010 päiväkodin kautta, jolloin lomakkeella kysyttiin halukkuutta osallistua kyselyyn. Vastaathan kyselyyn vaikka et olikkaan työelämässä tällä hetkellä.

Vastaaminen kestää 5-10 minuuttia. Toivottavasti löydät aikaa vastata. Mielipiteesi on minulle tärkeä.

Tutkimuksen tulokset käsitellään luottamuksellisesti, eikä vastanneiden yhteystietoja tulla missään vaiheessa yhdistämään vastauksiin. Kysely siis toteutuu täysin anonyyminä. Tulokset ovat luettavissa valmiissa opinnäytetyössäni, joka julkaistaan sähköisessä muodossa osoitteesta www.theseus.fi sekä kirjaversiona Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulun Ylivieskan yksikön kirjastossa.

Vastaathan viimeistään keskiviikkoon 21.3.2012 mennessä.

Terveisin

Enni talja

Sosionomi (AMK) – opiskelija

Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu

enni.talja@cou.fi

Kyselyyn pääset alla olevasta osoitteesta. Jos linkki ei aukea klikkaamalla, kopioi se selaimen osoiteriville hiiren avulla.

(*-merkki vaihtoehdon jälkeen tarkoittaa kyseiseen vaihtoehtoon/vaihtoehtoihin lisäkysymyksiä, jotka eivät tule muihin vaihtoehtoihin vastatessa)

1 Ikä? _____

2 Siviilisäätö tällä hetkellä?

Valitse yksi vaihtoehto

- (1) naimaton
- (2) avoliitossa tai avioliitossa
- (3) eronnut/ero vireillä
- (4) leski

3 Lasten lukumäärä? _____

4 Koulutustausta?

Valitse korkein

- (1) peruskoulu
- (2) ylioppilas
- (3) ammatillinen koulutus
- (4) opisto- tai ammattikorkeakoulu
- (5) yliopistotutkinto

5 Perhemuoto tällä hetkellä?

Valitse yksi tai useampi vaihtoehto

- (1) ydinperhe (lapset ja molemmat vanhemmat asuvat samassa taloudessa)
- (2) yksinhuoltajaperhe
- (3) uusperhe
- (4) uusperhe, jossa kaksoset tai kolmoset
- (5) monikkoperhe (perheeseen on syntynyt kaksoset tai kolmoset)
- (6) eronnut monikkoperhe
- (7) sateenkaariperhe (esimerkiksi nais- ja miesparien lapsiperhe, ei-heteroseksuaalinen yksinhuoltajaperhe, useamman kuin kahden vanhemman perhe tai perheessä on yksi tai useampi transsukupuolinen vanhempi)
- (8) asun yksin

6 Olen...

Valitse yksi tai useampi vaihtoehto

- (1) biologinen äiti*
- (2) adoptioäiti
- (3) sijaisvanhempi
- (4) uusperheen äiti
- (5) etä-äiti* (äiti, jonka lapset asuvat isän kanssa)

***6.1 Ensimmäisen lapseni syntymän aikaan olen ollut**

_____ -vuotias.

***6.2. Olen lykännyt lapsen saantia myöhemmäksi...**

Valitse yksi tai useampi

- (1) opiskeluiden takia
- (2) työn takia
- (3) parisuhteen takia
- (4) puolison puuttumisen takia
- (5) muun syyn vuoksi*
- (6) en ole lykännyt lapsen saantia myöhemmäksi

***6.2.1 Minkä muun syyn vuoksi?** _____

7 Oletko parisuhteessa tällä hetkellä?

- (1) kyllä*
- (2) en

***7.1 Oletko tällä hetkellä tyytyväinen parisuhteeseesi?**

Valitse seuraavista yksi vaihtoehto, joka parhaiten kuvaa tilannettasi.

- (1) täysin tyytymätön
- (2) melko tyytymätön
- (3) en ole tyytyväinen enkä tyytymätön
- (4) melko tyytyväinen
- (5) täysin tyytyväinen

7.2 Missä määrin olet samaa tai eri mieltä seuraavista väittämistä?Valitse sopivin vaihtoehto*

- (1) täysin samaa mieltä
- (2) melko samaa mieltä
- (3) ei samaa eikä eri mieltä
- (4) melko eri mieltä
- (5) täysin eri mieltä

	samaa mieltä			eri mieltä	
1. Teemme yhtä paljon kotitöitä puolisoni kanssa.	1	2	3	4	5
2. Puolisoni tekee enemmän kotitöitä kuin minä.	1	2	3	4	5
3. Puolisoni tekee vähemmän kotitöitä kuin minä.	1	2	3	4	5
4. Meillä on yhtä paljon vapaa-aikaa puolisoni kanssa.	1	2	3	4	5
5. Minulla on enemmän vapaa-aikaa kuin puolisolllani.	1	2	3	4	5
6. Puolisollani on enemmän vapaa-aikaa kuin minulla.	1	2	3	4	5

7.3 Puolisoni onValitse yksi vaihtoehto*

- (1) kokopäivätyössä
- (2) osa-aikatyössä
- (3) työtön
- (4) sairauslomalla/lomautettu
- (5) opiskelee
- (6) on hoitovapaalla
- (7) on vanhempainvapaalla
- (8) hoitaa lapsia kotona

8 Työtilanne*Valitse seuraavista yksi vaihtoehto, joka parhaiten kuvaa tilannettasi.*

- (1) olen kokopäivätyössä*
- (2) olen osa-aikatyössä*
- (3) olen työtön
- (4) olen sairauslomalla/lomautettu
- (5) opiskelen
- (6) olen hoitovapaalla
- (7) olen äitiyslomalla
- (8) olen kotiäiti

8.1 Missä määrin olet samaa tai eri mieltä seuraavista väittämistä?Valitse sopivin vaihtoehto*

- 1 täysin samaa mieltä
- 2 melko samaa mieltä
- 3 ei samaa eikä eri mieltä
- 4 melko eri mieltä
- 5 täysin eri mieltä

	samaa mieltä			eri mieltä	
1. Koen jatkuvaa ja kuormittavaa stressiä työssäni.	1	2	3	4	5
2. En koe jatkuvaa ja kuormittavaa stressiä työssäni.	1	2	3	4	5
3. Olen kokenut työssäni työuupumusta pitkittyneen stressin takia.	1	2	3	4	5
4. En koe työuupumusta pitkittyneen stressin takia	1	2	3	4	5
5. Pidän työstäni.	1	2	3	4	5
6. En pidä työstäni.	1	2	3	4	5
7. Koen olevani omistautunut työlleni/työhöni.	1	2	3	4	5
8. En koe olevani omistautunut työlleni/työhöni.	1	2	3	4	5
9. Työni on innostavaa.	1	2	3	4	5
10. Työni ei ole innostavaa.	1	2	3	4	5

8.2 Missä määrin olet samaa tai eri mieltä seuraavista väittämistä?Valitse sopivin vaihtoehto*

- 1 täysin samaa mieltä
- 2 melko samaa mieltä
- 3 ei samaa eikä eri mieltä
- 4 melko eri mieltä
- 5 täysin eri mieltä

	samaa mieltä			eri mieltä	
1. Työn ja perheen yhteensovittaminen on vaikeaa.	1	2	3	4	5
2. Olen löytänyt tasapainon työn ja perheen välille.	1	2	3	4	5
3. Aikani ei riitä kaikkeen.	1	2	3	4	5
4. Lapset saavat minulta riittävästi aikaa.	1	2	3	4	5
5. Työ vie liikaa aikaa perheeltä.	1	2	3	4	5
6. Lapset estävät uralla etenemistäni.	1	2	3	4	5
7. Saan työstäni lisää voimia arkeeni.	1	2	3	4	5
8. Lasten päivähoito mahdollistaa työssä käymiseni.	1	2	3	4	5
9. Työyhteisöni suhtautuu myönteisesti vanhemmuuteeni	1	2	3	4	5

9. Koetko lapsiperheille suunnatut taloudelliset tukimuodot riittäviksi?

Valitse yksi vaihtoehto

Tukimuodot

Tulonsiirrot: äitiysavustus, vanhempainpäivärahat, kotihoidontuki, lapsilisät, asumistuki, työttömyysturvan lapsikorotus ja elatustuki

Lapsiperheiden palvelut: päivähoito, yksityisen hoidon tuki, lapsiperheiden kotipalvelu ja lastensuojelun palvelut.

(1) kyllä

(2) en. Perustele. _____

KIITOS VASTAUKSISTASI!